ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 53 (8.788) ◆ 1996 йил 6 май, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТ БИШКЕККА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Бишкекда Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашувида иштирок этиш учун бугун Бишкекка жўнаб кетди.

Тошкент аэропортида давлатимиз раҳбарини Бош вазир Ўткир Султонов, Президентнинг давлат маслаҳатчилари Содиқ Сафоев, Бахтиёр Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Пай — эгалик кафолати

«ЯНА АКЦИЯЛАР ЧИҚАРИЛСА...»

бажонидил сотиб олардик, — дейишмоқда «1-темир-бетон буюмлари ишлаб чиқариш заводи» очиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятининг аъзолари

Бозор иқтисодиёти афзалликларини ифода этувчи бундай сўзларни борган сари кўп эшитаяпмиз. Мураккаб дамлар ортда қолиб, ривожланиш сари салмоқли одимлар ташлаётганимиз шундан ҳам кўриниб турибди. Мана шу фикримизнинг нақадар тўғрилигига корхона мутасаддилари ва ҳиссадорлари билан бўлган суҳбатимизда яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

— Ишлаб чиқариш сусайиб, тайёрланаётган маҳсулотга талаб бўлмаса, корхонани хусусийлаштириш у ёқда турсин, ишчиларни ишлашга даъват этишнинг ўзи ҳам жуда катта куч талаб этаркан, — дейди жамият бошқарувининг раиси Мирзабек Хушмуратов. — Давр тақозоси билан бозор иқтисодиёти шароитларида ишлашга кўникдик. Мана бугунги кунда шаҳримиздаги қурилаётган барча турар жойларда бизнинг маҳсулотларимиздан фойдаланилмоқда. Бу дунёда ҳаёт, туғилиш мавжуд эканми, демак бунёдкорлик ҳам барқарордир. Бизларга куч-қувват бахш этган фалсафа ҳам худди мана шудир.

1994 йилнинг ноябрь ойидан бошлаб жамоамизда меҳнат қилаётганларнинг хаёлида турли тушунчалар ҳукм сурди. Буни яширмаймиз. Қўлимиздаги қимматли қоғозларимизни сотгунимизча анча тарғибот ишлари олиб бордик. Номинал баҳоси 100 сўмдан чиқарилган қимматли қоғозларни 50 фоиз арзон қилиб бўлса ҳам ишчиларга сотишга ҳаракат қилдик. Барибир, уларнинг кўпчилиги бу акцияларни тушуниб-тушунмай сотиб олишди. Чиқарилаётган турли хил бошқа турдаги қимматли қоғозлар сингари бу акцияга ҳам ишончсизлик бор эди. 1995 йилнинг май ойигача 1-эмиссияда чиқарилган қимматли қоғозлар сотилди. Чиқарилган 100 фоиз акциянинг 49 фоизини ўзимиз сотиб олдик. 25,1 фоизини давлат мулк қўмитаси, 25 фоизини эса республика фонд биржаси орқали эркин савдога қўйилди.

Ишлаб чиқаришдаги юксалишни, эртанги куннинг қандай бўлишини тушуниб етган ишбилармонлар савдога қўйилган акцияларимизни биринчи таклифдаёқ сотиб олишди. Ишчиларимизнинг тобора акциянинг нима эканлигини тушуниб етаётганларини ҳисобга олиб давлат мулк қўмитасидан биржанинг дўкони орқали яна 20 фоиз акциямизни 100 сўмдан эмас, аксинча, ҳар бирини 1100 сўмдан сотиб олдик.

Ҳозирги кунда ҳар бир акциямизнинг номинал қиймати 1400 сўмга етди. Яъни акцияларнинг чиқарилган вақти бир йил бўлгунга қадар қиймати 14 маротаба кўпайди. Шунинг учун қўшимча олинган акцияларни ишчиларга ёрдам бўлсин деб, 1100 сўмдан эмас, 550 сўмдан сотдик. Қолган пулларни жамғарилган фойда ҳисобидан қоплаб, вақти-вақти билан тўлаш имкониятини яратдик. Чиқарилган 4677 дона акциянинг 571 тасини имтиёзли равишда фахрийларимиз ва шу ерда кўп йил меҳнат қилиб нафақага чиққан қарияларимизга бепул тарқатдик. Айни вақтда 454 нафар ҳиссадорларимиз янада сифатли ва унумли меҳнат жараёнида жавлон уришаётир.

— Акцияларимиз яна шунча миқдорда чиқарилса, энди ҳаммасини ўзимиз сотиб олган бўлар эдик, — дея суҳбатимизга қўшилди 2-цех бошлиғи Абдурашид Эгамназаров. — Олдинига таваккал қилиб 85 та акция сотиб олдим. Ўртоқларим «пулингни кўкка совуриб юбординг» деб устимдан кулишди. Парво қилмадим.

Лекин биринчи дивидендлар тўлана бошлангач, жуда кўпчиликнинг ҳадиксираши ишончга айланди. Эркин савдодан қўшимча олиб келинган акциялардан ҳам яна 15 тасини олдим. Ўтган йил давомида самарали қилаётган меҳнатларимиз қадрланиши билан бир қаторда, олинган қимматли қоғозларга ҳар чоракда қўшимча ҳақ тўланиши бизларни янада сифатлироқ маҳсулот ишлаб чиқаришга даъват этмоқда. Олинган акцияларнинг дастлабки қисмига биринчи маротаба 1995 йилнинг биринчи-иккинчи чораклари ҳисобида 150 сўмдан, учинчи чоракка 100 сўмдан, тўртинчи чоракка эса 250 сўмдан дивиденд тўланди. Жами ўтган йилда ҳар бир акциямизга 500 сўмдан қўшимча ҳақ олдик.

— 1996 йилнинг биринчи чораги якуни бўйича қилинган ҳисобимиз ҳам чакки эмас, — деб Абдурашиднинг фикрини давом эттирди темир йўл бўйича бўлим бошлиғи Ўринбой Норпўлатов. — Яна акция сотиб олиш ҳақида ариза ёздим. Кўп азиятлар чекиб, ҳатто қариндошлардан қарзга пул олиб акция сотиб олган эдим. Бош иқтисодчи Светлана Рильцова гапираверіб чарчаган эди. Мана бугунги кунда кимга фойда, ҳиссадор Ўринбойга фойда.

Чунки қўлимда 96 та акциям бор. Яқин кунлар ичида унинг ҳар бирига 1400 сўмдан дивиденд оламан. Шу корхонада меҳнат қилаётганимга 19 йил бўлди. Кўп нарсага эга бўлдим — уйли-жойли, дала ҳовлили, бола-чақали, дўст-биродарли. Шунинг учун ҳам бўлса керак, бутун ғайратимни ишга бахшида этгим, кўпроқ меҳнат қилгим келади. Бизга ишонч билдираётган раҳбаримизга яхши меҳнатимиз билан унинг ишончини оқласак деймиз. Шунинг учун ҳам акциядорлик жамиятига ўтганимиздан кейин қабул қилиб олинаётган хом ашёнинг ва ишлаб чиқарилаётган тайёр маҳсулотнинг сифатига алоҳида эътиборни қаратаяпмиз. Оҳангарондан олинадиган цемент, Чиноз карьеридан келадиган қум-шағал вагон-вагон бўлишига қарамай тарозиларга тортилиб, сифати алоҳида назоратдан ўтказилиб, сўнг қабул қилинади ёки жўнатилади. Чунки келаётган фойдаю бўладиган исрофгарчиликми ёки бошқа сабабларнинг ҳаммаси эндиликда ўзимизга боғлиқ.

Дарвоқе, жамият аъзолари ўтган ойда 76 миллион 152 минг сўмлик темир-бетон буюмлари ишлаб чиқаришди. Улар ўз соҳаларининг етук мутахассислари эканликларини ишлаб чиқараётган сифатли маҳсулотлари билан исбот этишмоқда.

Гулзода МАМБЕТОВА.

Қурилиш майдонларида

«МИРОБОД» ЎЗ ҚИЁФАСИНИ ЎЗГАРТИРМОҚДА

Шаҳримиздаги кўплаб бозорлар қайта қурилиб, айримлари кенгайтирилмоқда. Шулар қаторида Миробод деҳқон бозорида олиб борилаётган ишлар фикримизнинг далилидир. Бу ерда бозорни кенгайтириш учун ажратилган майдонда қисқа вақт ичида талайгина ишлар қилинди. Ўтган бир неча ой давомида бунёдкорлар дастлабки ер ишларини адо этишди.

— Айни вақтда асосий майдондаги ишларни қилиб бўлдик. Дўконлар учун қўйиладиган жиҳозлар пайвандланмоқда, — дейди пудратчилар бошлиғи Вадим Бик. — Бизнинг «Мақсад» қурилиш бошқармамиз «Сифат» ҳиссадорлик ишлаб чиқариш қурилиш бошқармасига қарашлидир. Жамият томонидан яратилаётган шароит ва пешма-пеш келаётган хом ашёлар ҳисобига ишни уч сменада ташкил этганмиз. Ишнинг унумдорлиги қурувчиларнинг кўпкасблилиги эвазига ҳам бўлмоқда. Ҳозирги кунгача 2,5 минг кубометр темир-бетон конструкцияларини йиғишга эришдик. Ишларимизнинг янада жадал боришида 36-қурилиш бошқармаси ҳамда баланд бинолар қуриш бошқармаларининг ҳиссалари ҳам самарали бўлаётир. Барчамизнинг мақсадимиз «Миробод» деҳқон бозорини ҳам таъмирланаётган ва янги қурилаётган бозорлар сингари шинам ва кўркам қилишдир.

Маълумки, юртимизга ташриф буюраётган чет эл фуқаролари энг аввало бозорни кўришга қизиқишади. Чунки халқимизда «Қайси юртнинг қандай яшаётганлигини билмоқчи бўлсанг, ўша юртнинг бозорини кўргин», деган нақл бор. Шунинг учун ҳам кейинги вақтларда каттаю кичик бозорларда барча шароитлар яратилиб, айниқса деҳқонларимизнинг етиштирган маҳсулотларини ана шу ерларда кўнгилдагидек савдо қилиб кетишларига кенг имкониятлар яратилмоқда.

«Миробод» деҳқон бозорида айни вақтда ерости гаражлари ҳам қуриб бўлинди. Секин-аста ғиштли деворлар қад ростламоқда.

Гулнора МАЖИДОВА.

СУРАТЛАРДА: (чапда) 36-қурилиш бошқармасининг тикловчиларидан Рим Босиров, Тўлқин Нуритдинов ва Дмитрий Ефримовлар келган тайёр темир-бетонларни қабул қилишмоқда; (юқорида) ота-бола Николай ва Олег Синевлар қўйилган бетонларни пайвандлашмоқда.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 3 май куни БМТ Бош котибининг ўринбосари, БМТнинг наркотик моддалар устидан назорат қилиш бўйича дастури ижро этувчи директори Жиоржио Жиакомеллини қабул қилди.

❑ 3 май куни Филиппин элчиси Самуэл Рамел, Қирғизистон элчиси Ботирали Сидиқов, Норвегия элчиси Пер Тресселт Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовга ишонч ёрлиқларини топширдилар.

❑ Япониянинг ҳукуматга тегишли бўлмаган Ниппон жамғармаси раҳбари Аяко Соно хоним бошчилигидаги делегация аъзолари 3 май куни Бош вазир Ўткир Султонов билан учрашдилар. Япония делегацияси шунингдек, ихтисослашган болалар диспансери, жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университетида бўлди, жамоатчилик вакиллари билан учрашди.

❑ Тошкентда Чернобиль фалокатининг 10 йиллигига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари республика раҳбариятининг МДҲ мамлакатлари ичида биринчи бўлиб Чернобиль фалокати ногиронлари ва қатнашчиларини ижтимоий қўллаб-қувватлаётганликлари учун Президент Ислом Каримовга миннатдорчилик билдирилган мурожаат қабул қилдилар.

❑ Бугун Тошкентда Марказий Осиё диабетологларининг иккинчи халқаро конгресси иш бошлади. Унда Марказий Осиё, Россия, Украина, Австрия, Буюк Британия, Германия ва Даниядан 500 дан ортиқ олим ва мутахассислар иштирок этяптилар.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Бугун Бишкекда Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон Президентлари учрашуви бўлиб ўтади. Бунда бу уч давлат ўртасидаги ҳамкорликни янада чуқурлаштириш ва ривожлантириш масалалари муҳокама этилади.

❑ Бугун Киевда Украина ва Европа иқтисодий кенгаши ўртасида ўзаро ҳамкорлик масалаларига бағишланган музокаралар бошланади.

❑ Россия Бош вазири Виктор Черномирдин Швецияда ўн бир мамлакат аъзо бўлган Болтиқ денгизи мамлакатлари кенгашида иштирок этганидан сўнг расмий ташриф билан Финляндияда ҳам бўлди.

❑ «Ичкерия республикаси» президенти деб эълон қилинган Зелимхон Яндарбиев Чеченистоннинг Доку Завгаев ҳукумати мустақил делегация сифатида Россия федерал маъмурлари билан музокараларда иштирок этишига қатъиян қаршилиги тўғрисида баёнот берди. Унинг фикрича, Доку Завгаев ҳукумати Россия федерал маъмурлари делегацияси таркибида бўлиши керак.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов расмий ташриф билан Туркияга келади. Унинг давомида икки мамлакат ўртасида ўзаро ҳамкорлик юзасидан қатор аҳдлашувларни имзолаш кўзда тутилмоқда.

❑ 1991 йилда ташкил этилган Марказий Америка парламенти ушбу ҳамжамият мамлакатлари учун ягона фуқароликни жорий этиш тўғрисида қарор қабул қилди. Эндиликда Гондурас, Никарагуа, Гватемала, Сальвадор ва Панама аҳолиси ягона фуқароликка эга бўладилар.

❑ Яқинда бўлиб ўтган сайловларда ғолиб чиққан консерватив халқ партиясининг етакчиси Хосе Мария Аснар Испания ҳукуматининг раиси сифатида қасамёд қилди.

❑ Мисрда Иордан дарёсининг ғарбий соҳили ва Ғазо сектори юзасидан Исроил — Фаластин музокараларининг навбатдаги босқичи бошланди. Эришилган аҳдлашувларга кўра 2000 йилгача бу ҳудудларни Фаластин мухторийтига бериш мўлжалланган.

❑ Шу йил кузида Японияда Осиёда ядровий хавфсизлик муаммоларига бағишланган халқаро конференция ўтказилиши мўлжалланган. Япония ҳукумати ҳозирданоқ ушбу анжуманга тайёргарликни бошлаб юборди.

❑ Бугун Швеция пойтахти Стокгольмда ҳозирги дунёда хотин-қизларнинг жамиятда тутган ўрнига бағишланган халқаро анжуман иш бошлади.

❑ Хитойнинг шимолий ҳудудида 6,5 балл куч билан зилзила рўй берди. Олинган маълумотларга кўра бунинг оқибатида 14 киши ҳалок бўлди, ўнлаб киши жароҳат олди, юзлаб нафар аҳоли бошпанасиз қолди.

❑ Кеча Австрия пойтахти Венада финал учрашувда канадаликларни мағлубиятга учратган Чехия жамоаси шайбали хоккей бўйича жаҳон чемпиони бўлди.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ

Тошкент шаҳар ҳокими кубоги учун

НАВБАТ — ФИНАЛ БАҲСИГА

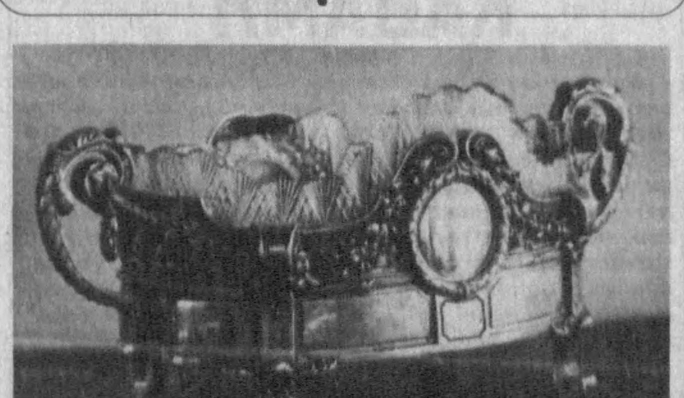

Футбол бўйича Тошкент шаҳар ҳокими кубоги ҳам якунланиб бормоқда. Куни кеча ҳал қилувчи беллашув соҳибларини аниқлаш мақсадида ярим финал учрашувлари бўлиб ўтди. Дастлаб ишқибозлар билан тўла Бектемир туманидаги Г. Красницкий номли ўйингоҳга «Бектемирчи» — «Яккасарой» жамоалари тушишди. «Ўз уйингда ҳатто деворлар ҳам ёрдам беради», деганларидек кўп сонли ишқибозларнинг қаттиқ қўллаб-қувватлашлари остида омад «Бектемирчи»га кулиб боқди — 1:0.

«ТТПУ» жамоасининг «ТВОКУ» ўйингоҳида иккинчи ярим финал баҳсида Чилонзорнинг «Восток» жамоаси майдон эгалари билан тўп сурди. Гуруҳдаги бешта учрашувнинг биронтасида ҳам мағлубиятга учрамаган, ўз дарвозасидан атиги битта тўп ўтказиб юборган «Восток»чилар мутахассисларнинг фикрича турнир ғолиблигига энг муносиб даъвогарлардан бири эди. Зеро, ҳужумда сермаҳсул, ҳимояси метин «Восток»ни енгиш жуда мушкул вазифа эди. Бироқ майдон эгалари беллашувни уюшқоқлик билан ўтказиб, уни 1:0 ҳисобида ўз фойдаларига ҳал этишга муваффақ бўлишди. Ҳар иккала ўйинда кичик ҳисобнинг қайд этилиши ҳам шаҳар ҳокими кубоги қатнашчиларининг маҳоратини бир-бирига яқинлиги, ўйинларнинг кескин ва муросасиз ўтаётганлигидан дарак беради.

Шундай қилиб энди навбат финал баҳсига. Турнирга атаб махсус тайёрланган сержило кубок учун «Бектемирчи» ва «ТТПУ» командалари ўзаро беллашадилар.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТДА: ғолиб жамоага топшириладиган шаҳар ҳокими кубоги.

Рашид Галиев олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН — ВАТАНИМ МАНИМ

Аввал хабар берганимиздек, пойтахтнинг «Баҳор» концерт залида Ўзбекистон Республикаси мустақиллик кунининг 5 йиллигига бағишланган «Ўзбекистон — Ватаним маним» қўшиқлар шаҳар кўрик-танлови бўлиб ўтди.

3 май куни Тошкент шаҳар ҳокимлигида шаҳар кўрик-танлови ғолибларига мукофотларни тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди. Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Шуҳрат Жалилов биринчи мукофотни «Ватан қўшиғи»ни ижро этган Шуҳрат Қаюмовга топширди. Шунингдек, танловда иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган, рағбатлантирувчи мукофотларга сазовор бўлган қўшиқ ижрочилари, шоирлар, бастакорлар, дасталарга ҳам мукофотлар топширилди.

СУРАТЛАРДА: шаҳар кўрик-танловининг ғолиби Шуҳрат Қаюмов ҳамда совринли ўринларни эгаллаган ижрочилар.

Рустам Шарипов олган суратлар.

Воқеа арафасида

«АГРОФУД—96» ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАСИ

Мустақиллигини қўлга киритган ҳар бир давлат учун халқаро майдонда чет мамлакатлар билан иқтисодий алоқалар ўрнатишнинг аҳамияти катта. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги «Ўзэкспомарказ» Республика савдо-кўргазма маркази ҳам баракали меҳнат қилмоқда.

Яқиндагина «Марказий Осиё Тўқимачилик чарм—96» халқаро кўргазмаси якунланди. Кўргазманинг муваффақиятли ўтишида Республика ҳукумати, айниқса, Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги катта роль ўйнади. Кўргазма Германиянинг «Фейртрейд Мессе унд Аусштеллинг» фирмаси ҳамда «Ўзэкспомарказ» билан ҳамкорликда ўтказилди. «Фейртрейд» фирмасининг бош раҳбари жаноб Маркин Мёртц оммавий ахборот воситалари вакиллари билан бўлган якуний матбуот конференциясида кўргазма муваффақиятли ўтганлигини, улар кутганидан зиёд натижалар берганлигини қайд қилиб ўтди. Бу эса чет мамлакатлар билан алоқалар тобора кенгаяётгани ва янги қўшма корхоналарнинг пайдо бўлиши демакдир.

Кўргазма раҳбариятининг ушбу фирмаси билан ҳамкорлиги давом этмоқда. Чунончи, эртага «Ўзэкспомарказ»нинг 2 та павильонида қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат саноати ва қадоқлаш бўйича Марказий Осиё республикалари «Агрофуд—96» I халқаро кўргазмаси ўз ишини бошлайди. Ушбу кўргазма озиқ-овқат, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва қишлоқ хўжалиги техникасига бағишланган бўлиб, унда жаҳоннинг 20 га яқин мамлакатларидан 100 га яқин фирма ва компаниялар иштирок этадилар. Масалан: Германия, Нидерландия, Австрия, Дания, АҚШ, Испания, Франция, Италия, Буюк Британия, Венгрия, Чехия, Люксембург, Туркия, Латвия, Россия, Литва, Украина, Швейцария каби мамлакатларнинг «Чупа чупс», «Каммаин», «Басп», «Байер», «Лего трейдинг», «Упирайал кемикал», «Узвара», «Сидел», «Полин» ва бошқа ўнлаб фирмалари дон қуритгич мосламалари, озиқ-овқатларнинг сифатини текширувчи лаборатория жиҳозлари, қадоқлаш машиналари, паррандаларни овқатлантириш мосламалари, ўсимликларни ҳимояловчи воситалар, гўшт, сут ва балиқ маҳсулотлари, гўштни қайта ишлаш қурилмалари, сабзавотлар, уларнинг уруғлари, пиво, алкоголли ва алкоголсиз ичимликлар, ёғ-мой маҳсулотлари, дармондорилар, нонвойхоналар, чорвачилик, ичимликларни фильтрлаш қурилмалари, пластик идишларни ишлаб чиқариш дастгоҳлари, табиий гуллар, компрессорлар, совутгичлар, музқаймоқ ишлаб чиқарувчи қурилмалар, омборлар учун совутгичлар, ширинликлар, сепараторлар, йогурт, пишлоқ ва турли хил озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари кўргазмадан жой олган. Шубҳасиз, бу кўргазмада мутахассисларимиз учун етарли маълумотлар берилади.

Кўргазма давомида Германиянинг «Аго ЭВО» фирмаси «Ўсимликларни парваришлаш воситалари» ва Россиянинг «Татра Лавал Фуд» фирмаси «Музқаймоқларни ишлаб чиқариш қурилмалари, миксерлар, қадоқлаш қурилмалари, тўлдириш қурилмалари» мавзусида семинарлар ташкил этишади.

Ўйлаймизки, мазкур кўргазма республика аҳолисининг озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотларига бўлган талабини сифат ва миқдор жиҳатидан қондиришда муҳим босқич бўлиб қолади.

Маҳмуда ИСМОИЛОВА,
«Ўзэкспомарказ» ходими.

Кўрик-танловлар

МАҲАЛЛА — РЕСПУБЛИКА ҒОЛИБИ

«Оқшом» газетасида Акмал Икромов туманидаги Абдулла Қодирий номли маҳалла Халқаро «Экосан» жамғармаси, республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси, «Халқ сўзи», «Народное слово» газеталари ташаббуси билан уюштирилган «Мустақиллик, экология, халқ саломатлиги» республика кўрик-танловининг ғолиби бўлганлиги ҳақида хабар берган эдик. Бундай муваффақият омили билан қизиқиб ушбу маҳаллада бўлдик.

— Ўтган йилнинг январь ойида Халқаро «Экосан» ҳамда республика «Маҳалла» хайрия жамғармалари вакиллари маҳалламизда бўлишганди, — дейди Абдулла Қодирий маҳалласи оқсоқоли Неъмат Раҳматуллаев. — Улар кўчаларимизни айланиб, кўкаламзорлаштириш, ободалик ишларининг қандай йўлга қўйилганини кўздан кечиришди. Хонадонларда бўлиб, аҳоли турмуш тарзи билан яқиндан танишишди. Олинган хулосалардан қониқиш ҳосил қилишди шекилли, республика кўрик-танловида қатнашувчи сифатида рўйхатга олишди. Мана шу ойнинг бошида эса кўрик-танловнинг ҳайъат аъзолари ва хорижий меҳмонлар келишиб, 1995 йил бўйича маҳалламиз республика бўйича ушбу беллашув ғолиби бўлганлигини айтишди ва қимматбаҳо совға тақдим этишди.

Абдулла Қодирий маҳалласида бўлган одам унинг ҳақиқатан ҳам ҳар томонлама ибратли эканлигига ишонч ҳосил қилади. Бу ерда кўкаламзорлаштириш ишларига жиддий эътибор қаратилган. Ҳар йили кўкламда ўтказиладиган дарахтларнинг асосий қисмини мева кўчатлари ташкил этади. Уларни доимий назорат қилувчи маҳалла соҳибкори бор. Махсус тайинланган сувчилар эса ариқларда чиқинди тўпланиб қолмаслиги, сув доимо оқиб туришидан кўз-қулоқ бўлиб туришади. Маҳалла хонадонларининг 98 фоизи канализация қувуридан фойдаланади. Кўчалар ва йўлкалар асфальтлаштирилган.

Лекин ғолиблик тожи фақат атроф-муҳит озодалиги учун берилган, десак тўғри бўлмайди. Бу борада маҳалладаги соғлом маънавий муҳит мавжудлигининг аҳамияти катта. Зеро, аҳоли ўртасида ичкиликбозлик, жиноятчилик, оилавий қўйди-чиқдиларнинг деярли йўқлиги, тўй-ҳашамлар, турли маъракаларни ихчам ўтказишга, исрофгарчиликдан қочишга интилиш, моддий неъматлардан тўғри фойдаланиш оқибатида маиший чиқиндиларнинг камлиги, уларни иложи борича панада сақлаш, келинларнинг эрта тонгданоқ уй атрофларини чангитмай супуриши кабиларнинг барчаси маънавий қадриятларимизга бениҳоя чуқур ҳурмат мавжудлигини кўрсатади. Маҳалла фаоллари ён атрофдаги 129 ва 245-мактаблар билан яқиндан алоқада бўлгани сабабли ёш авлоднинг ҳар томонлама баркамол ўсиши эътиборда. Болалар боғчасида фарзандлар учун яратилган шарт-шароит, уларнинг овқатланиши ҳам доимий назорат қилиб борилади. Бунинг натижасида сўнгги йилларда маҳалла болалари ўртасида юқумли касалликлар билан оғриш ҳоллари қайд этилмади. Ана шу оилалар ҳам Абдулла Қодирий маҳалласи республикада энг эътиборли маскан эканлигини кўрсатди. Чунки кўрик-танлов ўз номи билан «Мустақиллик, экология, халқ саломатлиги» деб аталар экан, унинг асосий мақсади аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини ташкил этишдан иборат бўлиб, мусобақа талаблари ҳаётнинг барча жиҳатларини қамраб олган.

Мажид РАИМОВ.

Иқтисодий билимлар сиртқи мактаби орқали кўплаб мутахассисларнинг назарий таҳсилларини бериб бораётганлигимиз туфайли, унинг қамрови янада кенгайиб бормоқда.

Бу галги дарсимизда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг «Пахта тозалаш ва тўқимачилик саноати маркетинги ва аудит» кафедрасининг мутасаддилари Сиз, азиз муштарийларга ўз мулоҳазаларини билдиришади. Улар бу гал «Бизнес — режа», «Бозор муносабатлари», «Грант» ва «Лизинг» ҳақида қисқача маълумот берадилар.

Иқтисодий билимлар сиртқи мактаби

ҚАМРОВ ТОБОРА КЕНГАЙМОҚДА

БИЗНЕС-РЕЖА — тадбиркорнинг маълум муддатга мўлжалланган иш режасидир. Янада аниқроқ қилиб айтадиган бўлсак тадбиркор бошлайдиган ишнинг техник-иқтисодий асосланишидир. Унда қуйидагилар ўз аксини топиши зарур:

1. Асосий қисм. Бунда тадбиркор ишлаб чиқарадиган маҳсулот ва хизмат турлари истеъмолчига кўрсатилади. Шу қисмда ишлаб чиқарадиган маҳсулотнинг истеъмолчи учун зарурлиги, у ишлаб чиқарадиган маҳсулотнинг бошқа шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналар маҳсулотидан фарқлари, тахминий баҳоси, сарф-харажатлар, келадиган тахминий фойда ўз аксини топади.

2. Бу қисмда тадбиркор ишлаб чиқарган маҳсулотни ким харид қилиши: бир ойда, йилда қанча харид қилиши каби масалалар ётади.

3. Бу қисмда хорижий инвесторларни жалб қилиш, бунинг учун маркетингдан фойдаланиш кўрсатилади. Бинобарин, товарларни тарқатиш схемаси, нарх-наво, реклама, сотилган маҳсулотни рағбатлантириш, зарур бўлса сотилган маҳсулотни олувчиларга хизмат кўрсатиш мужассамлашган.

4. Бу қисмда ишлаб чиқариш қуввати қандай бўлиши, уни қандай ривожлантириш, хом ашё ва материалларни комплектловчи асбоб-ускуналарни қаердан, кимдан ва қандай шартлар билан сотиб олиш, ишлаб чиқаришни жиҳозлаш учун қандай асбоб-ускуналар қаердан олиниши ва бу соҳадаги муаммолар кўрсатилади.

5. Бу қисмда товар ишлаб чиқариш ҳажми, уни сотиш олдидан прогноз қилинади, маблағни сарфлаш ва маблағ тушуми баланси кўрсатилади. Корхона балансининг актив ва пассивлари ўз аксини топади.

6. Бизнес-режанинг бу қисмида корхона ишини юритиш учун қаердан маблағлар олиш, яъни «молиявий стратегия» кўрсатилади. Бинобарин, бу қисмда олинган маблағларни қайтариш, инвесторларга даромаддан бир қисмини бериш каби масалалар ўз аксини топади. Бизнес-режа тадбиркорга ўз ишини режали юритиш имконини беради.

БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИ сотувчи билан харидор ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг мужассамлашишидир. Олди-сотди хусусида товар ва пул эгалари ўртасидаги муносабатлар юзага келадиган, уларнинг аниқ ижроси корхона, фирма, компания, ташкилот, айрим шахс ва ҳатто давлатлар қиёфасида намоён бўлади.

Бозор муносабатлари бозорнинг турларига қараб хилма-хил бўлиши мумкин. Унинг бир қатор қоидалари мавжуд:

1. Эркин, ихтиёрий ва тенг ҳуқуқли бўлиши.

2. Мавжуд ташкил топган нархлар ва тарифлар асосида юзага чиқиши.

3. Харидор ва сотувчи бир-бирини ўзи билганича, ўз ихтиёри билан танлаб олиши.

4. Бозор иштирокчиларидан биронтасининг монопол мавқеига эга бўлмаслиги.

5. Иштирокчилар ўртасидаги алоқалар соғлом рақобатга асосланиши лозим.

6. Рақобат воситаси эса сифатли товарларни ишлаб чиқариш ва уларга кетган меҳнат сарфини камайтиришдир.

ГРАНТ — давлат томонидан илмий-тадқиқот ва бошқа тадқиқотлар ўтказиш учун ажратилган молиявий маблағдир. Бундан ташқари грант турли хайрия ташкилотлари ва давлатнинг турли фондларидан мақсадли режаларни амалга ошириш учун фойдаланилади. Шунингдек грант иқтидорли талабаларни, аспирантларни ўқитиш учун, уларнинг турли илмий-тадқиқот ишларини олиб боришлари учун ажратиладиган маблағлардир.

ЛИЗИНГ — мол-мулкни ижарага бериш мақсадида сотиб олган қарз берувчидан ижарага олишдир. Лизингнинг оператив (қисқа муддатли) ва молиявий (узоқ муддатли) икки тури мавжуд.

Молиявий лизинг узоқ муддат фойда қиладиган молларни қарзга бериш (мол-мулкни қарз бериш) дир.

Давр фақат ишлаб чиқариш корхоналаридагина эмас, балки ўқув юртлари ва ҳунар- техника билим масканларида ҳам ўзига хос тадбиркорлик билан иш юритиш лозимлигини тақозо этмоқда. Шу нуқтаи назардан қараганда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати институти қошидаги «Нур» нашриёти ижодкорлари бошлаган иш ҳам таҳсинга лойиқдир. Нашриётчилар сардори Абдуқаҳҳор Ўктамов бизга қуйидагиларни гапириб берди.

Иш билганга минг танга

МАҚСАДЛАРИ — ХАЙРЛИ

— Ҳар соҳанинг ўз фидойиси бўлганидек, матбаачилик соҳасини ривожлантиришга ҳисса қўшаётган кўплаб инсонларни биламан. Мен ўзим ҳам кўп йиллар давомида шу иш билан шуғулланганман. Лекин яқиндан бошлаб «Нур» нашриётини тузганимиздан кейин бу соҳанинг очилмаган сирлари, ҳал бўлмаган муаммоларига дуч келаяпмиз. Нима бўлганда ҳам жамоамизнинг олдига қўйган мақсадини хайрли деб биламан. Чунки олий ўқув юртида ҳозирги кун талаби, яъни давлат тилида чиқарилган дарсликларнинг камёблиги кўплаб талабаларни қийнаб қўймоқда. Шу боисдан ҳам биз энг керакли ва оз миқдордаги ўқув қўлланмаларни давлат тилида нашрдан чиқариб, ўз-ўзимизни таъминламоқдамиз. Бу ишимизга фақат нашриёт ходимлари эмас, аксинча кўпроқ институтнинг домлалари, ёш мутахассисларни жалб этиб, бу борадаги ечимини кутаётган муаммоларни ҳал этмоқдамиз.

— Дарсликдан, ўқув қўлланмалардан бошқа яна нималарни нашрдан чиқарасизлар?

— Юқорида айтиб ўтганимдай, иш бошлаганимизга ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Атиги тўрт ой. Шу давр ичида иш юритиш ва бухгалтерлик қоғозлари, услубий кўрсатмалар, дарсликларнинг ўндан ортиқ турини чоп этишга муваффақ бўлдик. Бу қўлланмалар агарда йирик босмахоналарга ёки нашриётларга буюртма сифатида берилса ҳар бир ўқув қўлланмасини камида 3 минг дона миқдорида чиқариш керак. Ҳозирги кун талабини ҳисобга оладиган бўлсак, бундай харажат институтнинг молия бюджетига тўғри келмайди. Шунинг учун ҳам биз энг керакли ўқув қўлланмаларни 50 тадан 150 тагача бўлган миқдорда замонавий 2 та компьютер ёрдамида нашрдан чиқараяпмиз.

Шунингдек, компьютерларда босмахона талабига мос асл нусхалар тайёрлаш, матн териш, дискетларга ёзиш, терилган матн ёки сурат диапозитивини тайёрлаш, дискетларга ёзилган матнларни қоғозга босиш ишларини қиламиз. Ўзбек, рус, инглиз ёзувидаги ташрифномаларни, таклифномалар, фирма белгиси туширилган бланкалар, иш ва ҳисобот қоғозлари, брошюралар, китоблар чоп этиш, кўчирма нусхалар олиш /ксерокопия/ ни бажарамиз. Ҳисоботлар, курс ва диплом ишларини муқовалаш, турли ўлчамдаги қоғоз қутилари тайёрлаш, рулонли қоғозларни варақли ўлчамларга қирқиб бериш ишларини белгиланган тартибда нақд ва пул ўтказиш йўли билан бажариш имкониятига эгамиз.

— Кейинги вақтда қоғоз муаммоси кўплаб матбаачиларни қийнаб келмоқда. Сизлар қоғоз масаласини қандай ҳал этаяпсизлар?

— Дарвоқе, ҳозирги кунда қоғознинг қадри баланд. Мана шу ўтган тўрт ой давомида биз ҳам кўп буюртма асосида ишламаган бўлсакда, лекин 2 тоннадан зиёд қоғозни ишлатдик. Сарф-харажатни яхшилаб ҳисоблаб чиқиб, бунинг ҳам имкониятини топдик. Институтнинг кафедраларида муддатини ўтаган кўплаб курс ишлари ва диплом ишлари мавжуд. Бундай иккиламчи қоғозларни домлалар билан келишган ҳолда иккиламчи қоғозлар таркибига киритиб, бир жойга тўплаб марказлашган услубда «Ўзбекқоғоз» акционерлик жамияти билан шартнома туздик. Уларга биз иккиламчи қоғозларни топширамиз, улар бизга тоза рулонли қоғоз беришади. Мана қарабсизки, икки жамоа хом ашё билан талабалар ва буюртмачилар эса тайёр маҳсулот билан таъминланадилар. Умуман олганда келгусида олдимизга қўйган режаларимиз кўп.

Гулзода АБДУЛЛА қизи.

Мустақилликка эришган республикамизда бозор иқтисодиёти шароитида дадил иш юритиш ҳар бир тадбиркорнинг асосий мақсади бўлиб қолмоқда. Бу борада республика кўчмас мулк биржасининг фаолияти диққатга сазовордир. Бу ерда турли тоифадаги аукциончилар изланишлар олиб боришмоқда. Шулардан бири биржанинг юртимиздаги биринчи аукциончиси Дурбек Назаровдир. У 1951 йилда туғилган. 1972 йилда Тошкент театр ва рассомчилик санъати институтини тугаллаган. 1991 йилда Ўзбекистон миллий бизнес университетини тугаллаган. 1994 йилдан республика кўчмас мулк биржасининг бош аукциончиси. Оилали, уч фарзанднинг отаси.

Қирқ ҳунар ҳам оз

БИРИНЧИ АУКЦИОНЧИ

Дурбек ака ўтказган кўп кимошди савдоларида иштирок этганмиз. Зал тўла одам. Ҳамманинг нигоҳи давррани бошқараётган кишида. Дурбек ака «Омад сизга ёр бўлсин» дейиши билан бутун зал жонланиб кетади. Гўё у киши моҳир санъаткордек рол ижро этяптилару залдагилар томошабин...

— Дурбек ака, аукциончилик касбининг режиссёрлик санъати билан боғлиқлик томони борми? Шу хусусда гапириб берсангиз.

— Албатта, ўзаро боғлиқлик бор. Чунки залда ўтирган харидор бўладими, томошабин бўладими, уларнинг ҳаммасини ҳис қила билиш, кўра билиш лозим. Вазиятни баҳолай олиш, тахмин қила олиш қобилияти ҳам ишда асқотади.

Ҳар гал кимошди савдосини ўтказаётганимда ҳаяжон босади. Эсимда, биринчи марта 1992 йилда «Омад» телекўрсатувида аукцион ўтказганман. Ўшанда Тошкент чинни заводи маҳсулотлари ва Фарғона корхоналарида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар сотувга қўйилган эди. Роса ҳаяжонланганман.

1994 йилда Наманган вилоятида бўлган кимошди савдоси ҳам жуда қизиқарли ўтди. Ҳатто унга республикамизда фаолият кўрсатаётган чет эл элчихоналарининг вакиллари ҳам келишган эди. Сўм-купон даври бўлгани учун, қарийб бир неча миллиард сўмлик савдо бўлган эди.

— Ҳозир республикамизнинг барча вилоятларида кимошди савдолари ўтказиляпти. Бу ердаги аукциончилар ичида шогирдларингиз ҳам борми?

— Ҳа, бор. Вақтнинг тез ўтишини қарангки, бирпастда устоз ҳам бўлиб қолибмиз. Ҳозир Наманганда, Самарқандда, Фарғонада ва бошқа вилоятлардаги шогирдларим кимошди савдоларини катта иштиёқ билан ўтказишяпти. Улардан хурсандман. Агар ёшларимиз орасида аукциончи бўламан деганлар чиқиб қолса, идорамизга келишаверсин. Қўлимиздан келган ёрдамни аямаймиз. Чунки бозор иқтисодиёти ривожланган сари қимматли қоғозлар, кўчмас мулк ва бошқа бир қатор тармоқларда ҳам савдо ривожланиб бораверади. Демак, менинг назаримда аукциончи деган касб ҳам оммалашиши муқаррар.

Ўтказилаётган аукционлар мазмунан ва шаклан ривожланиб бораверади. Мана яқинда биржамизда ҳозирги кимошди савдолардан фарқли ўлароқ «Кимошди» савдоларини эмас «Кимтушди» савдоларини ўтказдик. Бу савдо Хоразм вилояти Урганч шаҳрида бўлди. Кимтушди аукционига қўйилган «Жайхун» меҳмонхонаси 50 миллион сўмга баҳоланган эди. Савдо жараёнида тушиб-тушиб 38 миллион сўмга сотилди.

— Дурбек ака, айтингчи, «Кимошди»нинг «Кимтушди»дан фарқи нима?

— Ўз номи билан кимошдида савдога қўйилган мулкнинг баҳоси оширилиб боради. Кимтушдида эса мулк баҳоси туширилиб борилади. Яна шуниси қувончлики, биз ўтказадиган аукционларда олувчи билан сотувчи бирга иштирок этишади. Ҳеч қандай брокер аралашмайди. Кўчмас мулк биржасининг бошқа биржалардан фарқи ҳам ана шунда.

Исмоғил ФАТТОҲОВ.

Хусусийлаштириш — давр талаби

«ЖАНГОВАР»НИНГ ДАСТЛАБКИ ҚАДАМИ

Бу корхона ўз фаолиятини бошлаганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Лекин у ўзининг хайрли иши билан тезда оғизга тушди. Корхонанинг асосий вазифаси Собир Раҳимов туманидаги ўрта мактаб ўқувчиларини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдан иборат. Дастлабки вақтда бу ерда 4 турдаги енгил таомлар, сутли овқатлар тайёрлаш ўзлаштирилган бўлса, ҳозир уларнинг сони кун сайин ортиб бормоқда. Айниқса қандолатчи Лилия Ҳайдарова, Ойгул Жўраевалар томонидан тайёрланган маҳсулотларни болалар севиб тановул қилишади.

— Бирор фойдали тадбиркорлик билан шуғулланишни кўпдан бери ўйлаб юрардим, — дейди бизга «Жанговар» хусусий корхонаси бошлиғи Раҳматилла Маҳмудов, — Лекин ишни нимадан бошлаш кераклигини билмасдим. Қарангки, бир куни кичик ўғилчам мактабда бериладиган таомларнинг ночорлигидан нолиб қолди. Шунда бирдан хаёлимга туманимиз мактабларини озиқ-овқат билан таъминловчи хусусий корхона очсамчи, деган фикр келиб қолди. Бу ҳақда бир-икки яқинларимга маслаҳат қилсам фикримни маъқуллашди. Яхши гаплар қанот бахш этди. Хуллас шу хайрли ишга киришдим. Туман халқ таълими мутасаддиларига ҳам маъқул келди таклифим. Улар менга керагича ёрдам беришга сўз беришди.

Шундай қилиб кичик бир бинода дастлаб тажриба тариқасида тўрт киши иш бошладик. Таомларимиз тури уч-тўрт хилдан иборат эди. Қарасак маҳсулотларимиз ўқувчилар орасида қўлма-қўл бўлиб боряпти. Шундан кейин уларнинг турларини кўпайтиришга киришдик. Яна янги мутахассис-хизматчиларни ишга таклиф этдик. Сафимиз кундан-кунга ортиб борди. Шунга яраша маҳсулот турлари ҳам кўпайди. Биринчи кунларда уч-тўрт мактаб билан шартнома боғлаган бўлсак, ҳозир мижозларимизнинг сони 33 тага етди.

Таомларимиз асосан ўқувчиларга мўлжалланганлиги учун биринчи навбатда улар арзон бўлишини кўзда тутмоқдамиз. Масалан, эрталабки нонушта ҳар бир ўқувчи бошига 3 сўмдан айланса, тушлик иссиқ овқат учун 5 сўм сарфланади холос. Бизнинг бу холис хизматимиздан ота-оналар, ўқитувчилар миннатдор бўлишяпти.

Ҳозир корхона тобора кенгайиб бормоқда. Яна 8 турдаги қандолат маҳсулотларини тайёрлаш ўзлаштирилди.

Бу ишда қандолат цехи бошлиғи Фахриддин Ҳакимовнинг хизмати эътиборга лойиқ. Хуллас, хайрли ишга бел боғлаган «Жанговар»нинг дастлабки қадамлари қутлуғ келяпти.

Маҳмуд ОРИПОВ.

СУРАТЛАРДА: корхонанинг қандолат ва нон маҳсулотлари тайёрлаш цехларидан лавҳалар акс эттирилган.

Холмат Мирзакаримов олган суратлар.

Республикамиз мустақиллигини мустаҳкамлаш йўлида саноат корхоналарини ривожлантириб бориш, қолаверса, фуқароларимизга замонавий технологияни тадбиркорлик билан бошқариш сирларини ўргатиш ҳаёт заруратидир.

Айни чоқда фуқароларнинг чет элда меҳнат фаолияти кўрсатиш ҳуқуқларини рўёбга чиқариш, у ердаги илғор ишлаб чиқариш корхоналарида малака ошириш ҳам долзарб муаммоларимизнинг биридир.

Меҳнат вазирлигининг Жанубий Корея билан тузган шартномасига кўра, бизнинг ёшларимиз пойабзал, тўқимачилик фабрикаларида ҳамда ўрта ва кичик корхоналарда ишлашмоқда. Жанубий Корея иш берувчилари ўзбекистонлик ёшлардан беҳад хурсанд. Айтишларича, олти давлат — Хитой, Ҳиндистон, Кичик Осиё, Сингапур, Филиппин ва Бангладешдан келган ёшлардан ҳамюртларимиз ўзларининг одоб ва ахлоқлари, самимийлик ва меҳнаткашликлари билан алоҳида ажралиб туришади. Шунинг учун улар бу йил 3000 нафар ўзбекистонликни қабул қилишга тайёр эканликларини маълум қилишган.

Шу хусусда Тошкент шаҳар Меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бош бошқармаси бошлиғи Собир Саидкаримов қуйидагиларни гапириб берди:

— Жанубий Кореяга асосан ҳарбий хизматдан бўшатилган

Мустақиллик мевалари

КОРЕЯДА ҲУНАР ЎРГАНИШМОҚДА

ва 35 ёшгача бўлган йигит-қизлар жўнатилмоқда, — дейди бошлиқ. — Ўтган йилнинг ўзида чет элда ишлаш хоҳиши бўлган 226 нафар йигит-қизларнинг ҳужжатлари танлов ҳайъатига тақдим этилган. Ҳозирги кунда шулардан 86 нафари Жанубий Кореяда меҳнат қилмоқда.

— Собир ака, бу йил неча киши чет элга бориб ҳунар ўрганишга мурожаат этган?

— Йил бошидан бери 27 нафар фуқаро Жанубий Кореяда ишлаш истагини билдирган. Шулардан 5 нафари иккинчи маротаба Жанубий Кореяда ишлаш ниятида мурожаат этмоқдалар. 22 нафар фуқаро аввалги қолган кетувчилар билан биргаликда, жами 54 киши ҳозирда Корея Республикасининг Тошкентдаги ўқув марказида сабоқ олишмоқда. Тен Ман Себ директор бўлган бу марказда Жанубий Кореядаги ишлаб чиқариш корхоналари ҳамда ўқув марказлари томонидан тасдиқланган дастур бўйича таълим берилмоқда. Дастур уч бўлимдан иборат. Фуқаролар ҳафтанинг душанба, сешанба, пайшанба кунлари эрталаб икки соатдан ўқишади. Июнда ўқиш якунланиб, имтиҳонлар бошланади. Албатта имтиҳондан яхши ўтган талабгорлар Жанубий Кореядан чақирув келиши билан йўлга отланадилар. Айтмоқчи, бизда ўқиш бошқарма томонидан уюштирилган бўлиб, бепулдир. Муҳими, юртдошларимиз Жанубий Кореянинг тили, урф-одат ва анъаналарини ўзлаштириб олишлари керак.

— Йўл учун ҳам маълум сарф-харажатлар қилинадими?

— Йўқ, ишлаш учун кетаётганлардан ҳеч қандай сарф-харажатлар талаб қилинмайди. Мақсадимиз, ёшларимизни чет элда ишлаб, малакаларини оширишга, керагича даромад орттиришларига кўмаклашишдан иборат. Қолаверса, шу йўл билан шахсий эҳтиёжларини қондирсалар, демакки, ўзларига маъқул иш топиб, ишбилармон мутахассис бўлиб қайтсалар, биз шундан хурсандмиз.

Республикамиз фуқароларини чет элга юборишдан кўриладиган манфаат асосан Жанубий Кореяда замонавий технология асосида бошқариладиган саноат корхоналарида меҳнат қилиб, тажриба орттириш.

Ўйлаймизки, бугунги кунда Жанубий Кореяда меҳнат қилаётган юртдошларимиз ватанларига қайтиб келгач, ўзимиздаги мавжуд саноат ишлаб чиқариш ҳамда янги корхоналарнинг имкониятларини юзага чиқаришга баҳоли қудрат ҳисса қўшадилар. Айни чоқда маҳсулотларимизнинг сифати ва унуми ошишида, жаҳон андозалари даражасида яралишида етакчилик қиладилар.

Зоир ТУРСУНОВ.

ДОРИЛАРНИНГ ТУРИ КЎП

Суратли лавҳа

Шаҳримизда хусусий дорихоналар жуда кўп. Уларнинг ҳар бирининг ўз хусусияти бор. Баъзи дорихоналарга бир марта кирсангиз ахтарган дори-дармонларингизни топасиз. Айримларига эса қайтиб қадам ранжида қилгингиз келмайди. Чунки дориларнинг баҳоси қиммат ёки мавжуд имтиёзларга эътиборни қаратишмайди. «Исмоилий» хусусий дорихонасида бу фикримизнинг аксини кўрамиз.

Дорихонага бу номнинг қўйилишининг ҳам ўз тарихи бор. Табобат соҳасининг сардори Исмоил ота бутун умрини одамларга шифо беришга бахшида этган инсон. У кишининг зурриёдларидан 60дан зиёди мана шу соҳа эгаларидир. Улар орасида 2 та академик, ўндан ортиқ фан докторлари, 20 га яқин фан номзодлари ва оддий шифокору дорищунослар бор.

Ҳозирги кунда «Исмоилий» хусусий дорихонасини Миробид ака Исмоилов бошқараяпти. Бошқа дорихоналардан ажралиб турадиган томони шундаки, кичкина бўлса ҳам аҳолига хизмат кўрсатиш юксаклиги, дори-дармонларнинг хилма-хиллиги, шифокор кўрсатмаси билан дори тайёрлаш, уни қадоқлаш, имтиёзли рецептлар асосида уруш ногиронларига, қатнашчиларига, шахсий нафақахўрларга ва айрим тоифадаги оғир касалларга дориларни бепул ва арзонлаштирган нархда бериши билан кўпчиликка маъқул келмоқда.

Жамоа аъзолари ўндан ортиқ маҳаллий фирма ва ишлаб чиқариш тармоқлари билан шартномалар тузиб, арзон нархдаги дорилар билан пештахталарини тўлдиришмоқда. Бу билан чегараланмай чет эл сармояларини жалб этиш, хорижий фирмалар билан ҳамкорликда ишлаш мақсадида Ҳиндистон, Бельгия, Венгрия каби давлатлар фирмалари билан ҳам шартномалар туздилар. Бундай шартномалар тузишдан мақсад алоқа тўғридан-тўғри ўрнатилса келтириладиган дориларнинг сарф-харажати арзон бўлади. Натижада пештахтага қўйиладиган дориларнинг баҳоси ҳам арзон бўлади. Айни вақтда мана шундай саъй-ҳаракатлар эвазига дориларнинг тури 500 тадан ошди. Улар шунингдек чекланган нархда дориларни сотишга ҳам алоҳида эътибор беришади.

Рустам ШАРИПОВ.

СУРАТЛАРДА:/чапдан/ доришунос Машкура Абдураҳмонова; /ўнгда ўртада/ Миробид Исмоилов харидорнинг талабини ўрганмоқда.

Муаллиф олган суратлар.

Ажаб савдолар

БОЗОРДАГИ НИҚОБЛИ ТАНИШ

Анчадан бери бу танишимни учратмай юрардим. Бир куни у кутилмаганда уйимизга кириб келиб қолди. Ҳол-аҳвол сўрашдик. Кейин мендан гина қилиб кетди:

— Оғайни ҳам шунақа бўладими, бормайсан, сўраб-суриштирмайсан ҳам.

— Ҳа, энди иш билан.. Ҳозир қаердасан?

— Э, оғайни, тижоратчи бўлиб кетганман. Бола-чақали одам тадбиркор бўлмасанг кун ўтказиш осон эмас.

— Табриклайман, назаримда сен ҳам бирор жойдан дўкон очган кўринасан шекилли.

— Шунақа десам ҳам бўлаверади. Ҳар қалай тушуми бир дўкондорникидан қолишмайди. Ўзинг газетада ишлайсан, мундоқ бир бизни мақтаб ёзай ҳам демайсан-а. Ҳозир тадбиркор, ишбилармонларни кўп ёзишаяптику газетада.

Энди гап мундоқ, оғайни. Мақтаб ёзмасанг ҳам менга бироз ёрдам бериб юборсанг бўлгани. Мана шу мелисаси тушмагур ҳеч қўймайди-да, қўймайди бизларни. Бир бориб ўшаларга «Шу одам бизга қарашли», деб тайинлаб келсанг. Иннайкейин бозорқомга ҳам шипшитиб қўй.

— Қўйсангчи, улар менинг гапимга қулоқ солишармиди.

— Солишади. Олдин сен боргин, сал баландроқдан келиб сўраб-истагин.

Хуллас, тадбиркор танишим қўярдақўймай менинг ваъдамни олди.

— Ҳа, айтмоқчи, сени қайси дўкондан топаман?— сўрадим ундан кетар чоғида.

— Меники очиқ дўкон. Бозор растасига кираверишингда жойлашган. Ўша жойга бориб «Содиқ акани қаердан топаман десанг», ҳамма кўрсатиб беради.

Ваъдалашган куним «Олой» бозорига бордим. Кираверишда Содиқнинг ўзи кутиб олди мени.

— Ҳа, келдингми, оғайни.

— Қани, дўконингни кўрсат-чи?

— Мана шу кўриб турганинг менинг дўконим-да, — дейди у ишшайиб, катта стол устига ёйиб қўйилган турли-туман сигаретлар, сақичлар, ароқ-вино ва пиволарни кўрсатиб.

Аста кўз югуртирсам вой тавба, бу ерда нималар йўқ дейсиз. Ҳатто оддий қуртдан тортиб пистагача бор.

— Бу молларни қаердан оласан? — сўрайман ҳайрон бўлиб.

— Қизиқсан-а, қаердан олардим. Сал нари-беридан арзон-гаров олиб шу ерда қимматига сотаман. Нима бу ишбилармонлик эмасми? Ҳов, анови сабзавотлар растасидан хотинимга ҳам «дўкон» очиб берганман. Эрталаб шошилиб турган деҳқонларнинг ҳожатини чиқарамиз. Уларнинг маҳсулотларини улгуржи олиб қолиб чаканалаб сотамиз. Шундай қилсак ҳарқалай қўлимиз беш-ўн сўм пул ялайди.

Соддалигимдан мулзам бўлдим. Туппатузук олибсотарликни ўзига касб қилиб олган танишимнинг сўзига учиб уни «ҳимоя» қилгани келибмана бу ерга. Аслида мен ҳам уни тадбиркор ва ишбилармонликни ўзига ниқоб қилиб олганини қаердан билай.

Вазиятни тушундиму, индамай орқамга бурилганча кетдим.

— Ҳа, тадбиркорлигим сенга ҳам ёқмай қолди шекилли, — орқамдан пичинг отиб қолди танишим. — Ўзим ҳам шундай бўлса керак деб ўйловдима. Аслида ҳаммангнинг тилинг бир. Чойчақа бермасанг битадиган ишни ҳам битказмайсанлар.

Эртасига эшитсам савдо инспекцияси-дагилар танишимнинг «дўкони»ни ёпишиб, ўзига катта жарима солишибди. Олибсотар «тадбиркор»нинг жазоси шу-да.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

МЕҲР СЎҚМОҚЛАРИ

Яқинда шаҳримиздаги Лаъл Баҳодир Шастри номидаги 24-мактабнинг бир гуруҳ ўқувчилари Ҳиндистонда йигирма кун бўлиб қайтишди. Жамоатчи мухбиримиз шу мактаб ўқитувчиси Муҳаррам Қодирова билан учрашиб, суҳбатлашди.

— Муҳаррам Қобуловна, ўқувчилар делегацияси билан Ҳиндистонда бўлиб қайтдингиз. 31 йилдан буён 24-мактабда ҳинд тилидан сабоқ берасиз. Демоқчиманки, илгари ҳам Ҳиндистонга борганмисизлар? У ердан олган таассуротларингизни оқшомхонларимиз билан ўртоқлашсангиз...

— Бундан қарийб уч йил муқаддам мактабимизга юртбошимиз Ислом Каримов билан Ҳиндистон Бош вазири Нарасимха Рао жаноблари ташриф буюришганди. Уларнинг ташрифлари туфайли мактабимиз ҳаётида ижобий бурилишлар юз берди. Жумладан ўқувчилар масканининг янги биноси қад ростлади. Мактабимизга кираверишдаги Лаъл Баҳодир Шастри ҳайкали мактаб ҳовлисига кўчирилди. Энг муҳими ўша вақтда Нарасимха Рао жаноблари ўзбек ўқувчилари билан ҳинд ўқувчиларининг ўзаро сайёҳлик алмашинувини ташкил этиш фойдадан ҳоли эмаслиги ҳақида фикр юритгандилар. Ҳиндистоннинг Ўзбекистондаги элчиси Мелкулангара Кумаран Бхадракумар жаноблари ташаббуси туфайли икки ўқитувчи, ўн саккиз нафар ўқувчидан ташкил топган гуруҳнинг Ҳиндистонга саёҳати юқоридаги фикрнинг исботи бўлди десам, янглишмайман.

Дўстларимиз ниҳоятда очиқ чеҳра, самимий илтифот билан бизни қарши олишди. Биз Шри Аоробиндо коллежининг ётоғи-

га жойлашдик. Эртаси куни Деҳлидаги «Қутб Минор», «Қизил қалъа», «Эски қалъа», «Жоме масжид» каби бир қатор тарихий жойларни зиёрат этдик. Шунингдек, «Мўғул боғи», «Президент саройи», Жавоҳарлаъл Нерунинг уй-музейларини зўр қизиқиш билан томоша қилдик. Эртаси куни Жайпурга йўл олдик. У ерда «Ҳаво Маҳал» обсерваторияси, «Лакшми Бандр» ибодатхонаси каби қадимий ёдгорликлар ўқувчиларимизда катта қизиқиш уйғотди. Агра шаҳрига бордик. У ердаги саёҳатимиз, айниқса, ёдда қоларли бўлди. Дунёдаги етти мўъжизанинг бири саналган «Тож Маҳал», «Шоҳ Акбар» мақбаралари кино тасвирларда, рангли суратларда кўрганимиздан кўра минг-минг карра гўзаллиги, сўз билан ифода этиб бўлмас илоҳий мўъжизавийлиги билан барчамизни лол қолдирди. Энг қувонарлиси шунда эдики, ҳиндистонликлар Бобурийлар томонидан бунёд этилган ҳар бир тарихий обидани кўз қорачиғидек асраб-авайлашар, чуқур ҳурмат билан эслашар экан. Ҳиндистоннинг етти кўлдан иборат (зеро кўлларнинг барчаси бири иккинчисидан кўра сирлироқ) иккинчиси ўзгасидан кўра гўзалроқ бўлган Ненетал шаҳри баланд тоғлар орасига жойлашган экан. Бу кўркам масканда ўқувчилар соғломлаштириш оромгоҳи мавжуд бўлиб, бизнинг боришимиз ўқувчилар таътилларига тўғри келди. Бир ҳафта мазкур оромгоҳда дам олдик. Ненетални Швейцария билан тенглаштиришар экан. Ҳақиқатан ҳам бу шаҳарнинг ҳавоси тоза, табиати тенги йўқ гўзал. «Корбит парк» номли ўрмонда бўлганимизда эса дароз ҳайвонларни учратдик. Болалар филларга миниб саёҳат қилишди. Сафаримиз якунланган куни ҳинд ва ўзбек ўқувчилари иштирокида мусиқий давра ташкил этилди. Хайрлашув кечамизда Ўзбекистоннинг Ҳиндистондаги элчиси Сурьат Мирқосимов иштирок этдилар. Кечада ўқувчиларимиз ўрганган ҳиндча қўшиқ ва рақсларни ижро этишди. Айниқса, саёҳатчиларимизнинг энг кенжаси, 7-синф ўқувчиси Умида Обидованинг ҳиндча рақси ўзаро дўстлик меҳрини янада жўштириб юборди.

— Муҳаррам Қобуловна, Ҳиндистон таассуротларингизни тинглаб, ўзимни сизлар билан бирга бўлгандек ҳис этдим. Катта раҳмат. Энди ўқувчиларингиз билан ҳам суҳбатлашсам дегандим...

Гулчеҳра ҲИДОЯТОВА, 10-«б» синф ўқувчиси: Менда айниқса, Деҳлидаги Ҳумоюн мақбараси чуқур таассурот қолдирди. У ердан «Анбар палас» қалъасига борганимизни сира унутолмайман.

Нилуфар УСМОНОВА, 10-«а» синф ўқувчиси: «Камл Мандр» ибодатхонасига бордик. Ибодатхона 1986 йилда қад ростлаган бўлиб, барча динлар учун махсус тавоб жойи ҳисобланар экан. Баҳаулла шаҳрига жойлашган ушбу ибодатхонага борганимизда одамлар жуда гавжум эди. Ҳар бир киши ўзича ибодат билан машғул. Жамики ўтганларимизга бағишлаб, қуръон тиловат қилдик. Мусулмонларнинг кўпчилиги бизнинг қошимизга келиб, мусулмончасига кўришдилар. Кўз ёши қилишди.

Ҳали чет элга чиқмаган пайтим бўлса, бу ҳолат менга жумбоқ бўлиб туюлиши мумкин эди. Бироқ, ота-онам, яқин дўст-ёронларим, она Ватаним бағридан илк бора олис юртга чиқишим, соғинч, қадр-қиммат, юртга ташналикни илк бора юракдан ҳис этганим туфайли, кўз ёши билан бизни қаршилаган мусулмон дўстларимизнинг ўша кунги ҳолатларини юракдан ҳис эта ва тушуна олдим.

Зоиржон ЗОКИРОВ, 10-«а» синф ўқувчиси: Тўғри, Ҳиндистондан жуда бой таассуротлар билан қайтдик. Нимагадир борган кунимданоқ у ерни Ўзбекистоним билан қиёслагим келаверди. У ер жуда гўзал, одамлари ҳам меҳрибон ва меҳмондўст, буни тан оламан. Лекин барибир ўз Ватанимга ўхшатолмадим...

Мирвали МАЛИКОВ, 10-«в» синф ўқувчиси: Зоиржоннинг фикрига мен қўшиламан. Ҳиндистонга келишга қанчалик ошиққан бўлсам ҳам, бироқ келган кунимданоқ, Тошкентимни соғина бошладим.

— Муҳаррам Қобуловна, болалар бундан буён бир-бирлари билан мактуб орқали дўстона фикрлашиб туришликларини ҳам тўлқинланиб гапиришди. Энг муҳими улар йигирма кунлик ўзга юртга саёҳатларида кўп тарихий жойларни ўз кўзлари билан кўришди. Она юрт, ота-она, дўст-биродарлик қадр-қимматини ҳеч нарса билан алмаштириб бўлмаслигини беғубор қалбларида ҳис этолганлар. Суҳбатимиз сўнгида нимадир демоқчисиз шекилли?

— Бизнинг Ҳиндистонга саёҳатимиз учун жонбозлик кўрсатган барча мутасаддиларга, жумладан барча сарф-харажатни ўз зиммасига олиб, ташаббус кўрсатган Ҳинистоннинг Ўзбекистондаги элчиси Мелкулангара Кумаран Бхадракумар жанобларига ўз миннатдорчилигимизни билдирамиз.

Суҳбатни
Насиба ҲОЖИМУРОД қизи ёзиб олди.

***СУРАТДА:* сафар лавҳалари.**

1996 йил — Амир Темур йили

МАҲАЛЛА ЭҲТИРОМИ

Амир Темур туғилган куннинг 660 йиллиги кенг нишонланиши ҳамюртларимизнинг қалбини фахр-ифтихор туйғуларига тўлдириб юборди. Буни шаҳримизнинг маҳаллаларида, билим масканларида бўлиб ўтаётган кечалар, тадбирлар мисолида ҳам кўрсак бўлади.

Куни кеча Зебо Шамсутдинова номли маҳаллада соҳибқирон ҳазратга бағишланган катта тадбир ўтказилди. Маҳалланинг гузарига йиғилган маҳалладошларни қутлар экан, маҳалла оқсоқоли Исмоил Одилов жумладан шундай деди:

— Амир Темур юртимиз тарихида алоҳида ўрин тутишини таъкидлашга ҳожат йўқ. Бизни хурсанд қилгани, қалбимизга ғурур бағишлагани Амир Темурнинг пойқадами шаҳримизга ҳам текканидадир. Биз унинг ушбу қутлуғ изларини ишимиз билан, мустақилликка садоқатимиз билан асло ўчирмаймиз.

Шу куни ушбу тадбирга келган тарих фанлари номзоди Турғун Файзиев Амир Темур шажараси ҳақида мароқ билан сўзлаб берди. Филология фанлари доктори Ориф Усмон эса соҳибқироннинг пирлари ҳақида қизиқарли ҳикоя қилди. Маҳалла фуқароси Малика Қурбонова янги шеърини ўқиб берди.

Тадбир сўнгида маҳаллада яшайдиган кам таъминланган оилаларга 400 дона сервиз совға қилинди. Ҳамза туманидаги маданият уйининг «Фарангиз» ашула ва рақс дастаси йиғилганларга янги куй ва қўшиқларни ҳадя этдилар.

Маҳалланинг барча тадбирларини кўнгилли ўтказишда «Шоҳруҳ» акционерлик жамиятининг раиси Омонулла Юсупов, «Савдо сервис» ташкилотининг бошлиғи Абдували Қаюмов ҳомийлик қилдилар. Уларнинг саъй-ҳаракатлари, беғараз ёрдамлари билан ушбу тадбир ҳам кўнгилли ўтди.

Тоҳир МАҲКАМОВ.

***СУРАТЛАРДА:* тадбирдан лавҳалар.**

Рустам Шарипов олган суратлар.

Билим масканларида

ИЛМИЙ - НАЗАРИЙ АНЖУМАН

Абдужаббор Абдураҳмонов номли Тошкент политехникуми қошида бир неча йиллардан бери «Ўлкашунослик» тўгараги мунтазам равишда фаолият кўрсатиб келмоқда.

1996 йил Амир Темур йили деб эълон қилиниши билан тўгаракда буюк давлат арбоби ва ҳарбий саркарда, соҳибқирон Амир Темур ҳаёти ва меросини ўрганишга бағишлаб турли кечалар, учрашувлар, мушоиралар, кўрик-танловлар ўтказилмоқда. Бу тадбирлар ўз навбатида ўқитувчилар ҳамда ўқувчиларда яхши таассурот қолдирмоқда.

Жумладан, яқинда буюк саҳибқирон таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан илмий-назарий анжуман бўлди. Уни техникум директори Жўра Исломов очиб, Амир Темур йилида техникумда қилинаётган эзгу ишлар ҳақида батафсил гапириб берди.

Сўнг Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари номзоди Гулсара Остонова «Амир Темурнинг Марказий Осиё тарихида тутган ўрни ва роли», Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти, тарих фанлари номзоди Самад Тўраев «Амир Темурнинг Ғарбий Европа давлатлари билан алоқалари», техникумнинг тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари Абдурасул Толипов «Темур тузуклари»да тарбия-интизом муаммолари ва ҳозирги замон», техникум ўқитувчиларидан Офтобхон Тожибоева «Темур тузуклари»да салтанат асосий талаб-қоидаларининг ифодаланиши», Фотимахон Ҳакимова «Амир Темурнинг иқтисодий қарашлари», талаба Гулчеҳра Икромова «Темурийлар даврида фан ва маданият тараққиёти» каби мавзуларда маърузалар қилишди.

Мароқли маърузалардан кейин бадиий қисм бошланди. Техникум бадиий ҳаваскорлик жамоаси жаҳонгир бобомиз ҳаёти билан боғлиқ бўлган театрлаштирилган саҳналарни намойиш этдилар.

Рашид БОЙТУЛЛАЕВ.

Ёднома

ЎЧМАС ИЗЛАР

Инсон дунёга келиб, оёғи ерга теккандан бошлаб унга оламдаги гўзалликлар яхшиликдан сабоқ беради назаримда. Оёғи остидаги муқаддас тупроқ, боши узра мовий осмондаги порлаб турган қуёш, битмас-туганмас орзу унга абадий ҳамроҳ бўлади. Яшашнинг, умрнинг мантиқи жуда ҳам оддий: одамларга, юртга яхшилик қилиб яшасанг — абадий барҳаётлик уруғини экасан. Яхши яшаш, яна ҳам тўғрироғи қалбидаги барча интилишларини Ватанга бахшида қилиб яшаш эса осон эмас. Номи ҳамиша барҳаётлар орасида ҳамшаҳримиз Шамсиддин Исломов ҳам бор.

Шаҳар хиёбонларини, сўлим анҳор соҳилларини, дов-дарахтларнинг қуюқ соялари қоплаган кўчаларни сайр қилишни истаб қолади киши. Азим дарахтлар, ям-яшил хиёбонлар, анвойи гуллар, кўкка сапчиб турган фаввораларни кўрганда беихтиёр хаёлимиздан: «Бу гўзалликлар ўзидан ўзи бунёд бўлиб қолмагандир. Ахир кимлардир жон фидолик қилгандир, тер тўккандир», деган ўй-фикр ўтиши табиий. Шамсиддин Исломов шаҳримизга ўзининг юрак кўрини, кўз нурини бахш этган фидойи ҳамшаҳарларимиздан эди. Бу йил ҳаёт бўлганида 80 ёшга кирадиган раҳматли Шамсиддин аканинг ҳаёти, фаолияти барчага ибрат бўларлидир.

Олис 1939 йилда Тошкент электротехникумини тугатган Шамсиддин ака Ўрта Осиё темир йўли Тошкент бўлимида электромеханик бўлиб меҳнат фаолиятини бошлади. Ўша йиллар қандай кечганини кексаларнинг ҳикояларидан яхши биламиз. Айниқса, 1941 йилда бошланган уруш қанчалар оғир бўлганлигини биламиз. Шамсиддин Исломов ҳам урушнинг дастлабки кунлариданоқ жанггоҳга отланди. У Ленинград, Жануби-Ғарбий ва 3-Украина фронтларида муҳандислик қўшинлари таркибида уруш йўлларини босиб ўтди. Неча-неча сафдошларидан айрилди. Уруш келтирган офатларни ўз кўзи билан кўрди. Тинчлик қанчалар улуғ неъмат эканини дилдан ҳис этди. 1945 йилда жанггоҳдан қайтгач эса яна меҳнат қучоғига отланди. Қадрдон жойи Ўрта Осиё темир йўли Тошкент шаҳар бўлимида муҳандис бўлиб ишлади.

Ўз ишига моҳир, талабчан, меҳрибон ҳамкасб Шамсиддин Исломов тезда назарга тушди. 1948-1949 йилларда Ленин (ҳозирги Мирobод) тумани партия қўмитасида саноат масалалари бўйича йўриқчи, сўнг котиб, шу туман ижроия қўмитаси раиси, Октябрь, Москва (ҳозирги Шайхонтоҳур) тумани партия қўмитасининг биринчи котиби бўлиб ишлади. Тошкент шаҳар ижроия қўмитаси раисининг ўринбосари лавозимида, айниқса, унинг ишчанлик қобилияти ёрқин намоён бўлди. Хусусан, 1963 йилдан бошлаб йигирма йилдан кўпроқ вақт мобайнида Тошкент шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасининг бошлиғи бўлиб фаолият кўрсатганида шаҳримизнинг обод, кўркам бўлиши йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилди.

— Шамсиддин ака, — деб хотирлайди отахон журналист Зиёд Есенбоев, — менинг хотирамда чинакам инсонийликнинг рамзи сифатида қолган. Шамсиддин аканинг овози баландроқ пардага кўтарилганини эслолмайман. Бирон арз, маслаҳат билан кирган кишининг сўзини сира ҳам бўлмас, охиригача эшитар, сўнг ўз фикрини изҳор қиларди. Унинг бу хислати Шайхонтоҳур тумани партия қўмитасининг биринчи котиби бўлиб ишлаган пайтларида жуда асқотди. Сабаби туман аҳолиси асосан ўзбеклар эди-да. Улар билан дилкаш суҳбат қилар, мушкулини осон қилишнинг йўлини қидирарди. Шамсиддин ака учун бировнинг ҳожатини чиқаришдан улуғ савоб йўқ эди.

1966 йилги зилзила ҳамманинг ёдидан чиқмайди. Ўша кезлар менинг ҳам кўз олдимда турибди. Шамсиддин ака ўша кунлари тиним билмасди. Маҳаллама-маҳалла юрарди. Ҳатто тунни тонгларга улаган дамлари ҳам бўлган. Ўша саъй-ҳаракатларнинг меваси бўлиб, янги кўчалар, хиёбонлар барпо этилди. Шаҳар марказидаги хиёбонларга қайтадан кўрк бахш этилди. Кўп жойларга оби ҳаёт борди. Айниқса, Шамсиддин аканинг ташаббуси билан шаҳар гулхонаси бунёд этилиши ажойиб иш бўлганди-да.

Шамсиддин аканинг яна бир хислати — оилапарвар эди. Аёли Зуҳрахонни, болаларини беҳад севарди. Доимо ғамхўрлик қиларди. Унинг ҳар бир хатти-ҳаракатида юрт учун, шаҳримизнинг гўзал бўлиши учун фидойилик мужжассам эди. Кўп йиллик қадрдоним Шамсиддин ака менинг хотирамда ана шундай қолган...

«Меҳнат қилган элда азиз», дейди халқимиз. Шамсиддин Исломовнинг фидокорона меҳнатлари қатор олий нишонлар, Ўзбекистон Олий Кенгашининг Фахрий Ёрлиқлари билан тақдирланди. У кишига «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қурувчи» фахрий унвони берилганди. 1987 йилда эса Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотига сазовор бўлганди. Шуларнинг ўзиёқ Шамсиддин аканинг ўта меҳнатсеварлигидан ёрқин далолатдир.

— Шамсиддин Исломов билан бирга ишлаган вақтларимни мароқ билан эслайман, — деб ҳикоя қилади Тошкент шаҳар ижроия қўмитасининг собиқ раиси Воҳид Козимов, — у киши Тошкент шаҳрини ипидан игнасигача билар эди, десам тўғри бўлади. Шунинг учун ҳам шаҳар ҳаётининг энг мураккаб соҳаси — ободонлаштиришдек вазифани муваффақият билан олиб борди. Тасаввур қилайлик: 250 квадрат километр ҳудудни тоза сақлаш, кўкаламзорлаштириш учун озмунча тадбиркорлик, ташаббускорлик керакми? Шамсиддин акада шу фазилат бор эди!

Ҳамшаҳарларимиз кўп марта кўрган Волгоград кўчасидаги ёдгорлик мажмуи, Мустақиллик майдони, Аэропорт мажмуи, Халқлар дўстлиги майдонидаги ям-яшил майсазорлар, гуллар, дарахтларни Шамсиддин ака бош бўлиб эккан эдилар. Ҳозир қарағайлар, арчалар, мажнунтолларга қараб кўзингиз тўймайди. Ҳар бир туп дарахт Шамсиддин акага қўйилган ҳайкал деб ўйлайман. Айниқса, хиёбонлардаги катта кўча четларидаги майсазорларда сув пуркаб турган митти фавворачаларни кўрган кишининг дили яйрайди. Мана шу савоб ишнинг ҳам бошида Шамсиддин ака турган, уч юз километрлик сув қувурлар тортилишига бош-қош эдилар...

Инсон ўз иши билан барҳаётлик касб этади, дедик. Эзгулик чиндан ҳам умрга абадийлик бахш этишига мисоллар жуда кўп! Азим шаҳримизнинг қайси кўчасига борманг, кўкка бўй чўзган дарахтларнинг чироқлари ажиб шивирлар билан сизни кутиб олади. Уларга қарайсизу ўйлайсиз: бир туп ниҳол эккан киши эл ёдида абадий қолади. Шамсиддин Исломовнинг эса эккан дарахтлари юзлаб, минглаб. У кишининг фарзандлари, шогирдлари ҳам беҳисоб.

Шамсиддин аканинг излари — ўчмас излар!

Темур УБАЙДУЛЛО.

Фан уфқлари

ЮРАК ХАСТАЛИГИГА ҚАРШИ

1993 йили Японияning Таълим, фан, маданият ва спорт вазирлиги илм соҳасида ҳамкорлик қилиш учун кўпгина давлатларнинг ёш олимлари учун стипендия таъсис этган эди. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тавсиясига кўра бу стипендия ягона номзод сифатида академиянинг физиология ва биофизика илмий-тадқиқот институтининг илмий ишлар бўйича директор ўринбосари Равшан Собировга насиб этган, олим Японияда ишлаш учун йўлланма олган эди. Яқинда шартномада белгиланган икки ярим йиллик муддат тугаб, олим Тошкентга қайтиб келди.

— Ҳамкорликда ишлаш учун таклиф этилган ғоя илмий мавзуимга яқин бўлгани сабабли Японияга йўлланма менга берилди, — дейди Равшан Собиров. — Кунчиқар мамлакатнинг Нагоя шаҳри яқинидаги Оказаки шаҳарчасида институтимизга турдош илмий-тадқиқот маркази бор. У ерда Америка Қўшма Штатлари, Германия, Англия каби йирик давлатлардан келган кўпгина ёш олимларни учратиш мумкин. Мен япон мутахассислари билан биргаликда молекуляр генетикани физиологияда қўллаш мавзусида тадқиқот олиб бордим. Илмий мавзуим юрак ҳужайраси мембранасидаги оқсиллар тузилиши ва уларнинг фаолияти билан боғлиқ. Бунда ксенопус деган Африка қурбақаси тухуми ҳужайрасига инсон юраги ҳужайрасининг гени киритилиши натижасида синтез қилинган янги оқсил ўрганилади...

Равшан Собировнинг илмий иши асли фундаментал тадқиқот ҳисобланади, яъни унинг амалиётга тадбиқ этилиши жуда мураккаб жараёнларни бошидан кечиради ва бунга, табиийки бир неча йиллар кетади. Шундай бўлсада бу илмий йўналишнинг келажакдаги аҳамияти бениҳоя муҳим. Чунки йиллар ўтиб инсониятнинг асосий муаммоларидан бири бўлган юрак-қон томир хасталиклари, хусусан стенокардия ҳамда юрак ишемияси касалликларини даволаш ёки дарднинг олдини олишга хизмат қилади. Бундан ташқари мушаклар, мия аъзолари хасталиклари билан боғлиқ муаммолар ҳам ўз ечимини ана шу тадқиқотлар натижасида топиши мумкин.

Равшан Собиров япон олимлари томонидан мамнунлик билан кутиб олинган ва ўзаро тажриба алмашувда салмоқли натижаларга эришилганини тушуниш мумкин. Зеро юртимизда физиология фанининг мембранология соҳаси яхши тараққий этган. Қолаверса, бугунги кунда юрак хасталиклари жаҳоннинг долзарб муаммоларидан бирига айланган. Айниқса бир кунда 12 соат ишлаш оддий ҳолат ҳисобланувчи Япония аҳолиси учун эса бундай тадқиқотларнинг қадри янада баланд.

Абдумалик
АБДУРАҲМОНОВ.

Соғлом авлод учун

ГЎДАК ОВҚАТИ

Кейинги йилларда бутун дунёда гўдакларни овқатлантиришда сунъий сут ва сут маҳсулотларидан кенг фойдаланиш оқибатида улар ўртасида турли касалликлар кўпайиб бораётгани маълум бўлаётир. Бундан ташвишга тушган Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти турли мамлакатларда анжуманлар ўтказиб, чақалоқларни озиқлантиришда она сутининг аҳамияти катта эканини тарғиб қилиш, сунъий сутлар ишлаб чиқаришни бирмунча камайтириш тўғрисида қарор қабул қилган.

Ҳақиқатан ҳам норасидаларнинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етишларида она сути асосий омиллардан биридир. Ҳар гал эмизиш учун гўдакни кўксига босган волида қалби қувончга тўлиб, руҳи тетиклашади. Айни пайтда оқ сут билан мурғак руҳига соф инсоний туйғуларни ҳам сингдириб, унинг руҳий камолотига замин ҳозирлайди.

Она сутида бола танаси учун керакли миқдорда биологик фаол озуқа манбалари мавжуд. Айниқса сут таркибидаги махсус моддалар чақалоқнинг ошқозони ҳамда ичагини зарарли микроб ва вируслардан тозалайди. Шунинг учун онани тўйиб эмган бола шамоллаш, ичбуруқ ва бошқа турли касалликларга камроқ чалинадилар. Касал бўлса ҳам бу жараён енгил кечади. Бундан ташқари она сутида бифидус бактерияси борки, унинг бола саломатлиги учун фойдаси каттадир. Ҳатто яқинда она сутида гўдакларни сепсис ва стафилаккок касалликларига чалинишининг олдини олишда ёрдам берадиган ёғ кислотаси борлиги ҳам аниқланди.

Бола дунёга келиши биланоқ унинг вужудига ташқи муҳитдан кўп миқдорда микроблар кира бошлайди. Буларнинг таъсиридан чақалоқни фақатгина она сути ҳимоя қила олади. Биз юқорида келтирган ҳусусиятлар сигир сутида ҳам, ундан тайёрланадиган аралашмаларда ҳам бўлмайди. Бугунги кунда баъзи эмизикли оналар истеъмол қилаётган озиқ-овқатлар сифати пастлиги, турли касалликлардан ўз вақтида даволанмаслиги, асабнинг бузилиши каби кўплаб камчиликлар туфайли уларнинг сутлари миқдори камайиб, сифатини йўқотиб боряпти. Аёллар орасидаги спиртли ичимликларни истеъмол қилиш, тамаки чекиш каби салбий одатлар гўдакнинг соғлом ўсиб-улғайишига, хулқ-атворининг шаклланишига ҳам салбий таъсир этади. Эмизикли онанинг тозалик қоидаларига эътиборсизлиги туфайли кўкрак безларининг яллиғланиши оқибатида ҳам мазкур ҳолат вужудга келади. Мутахассисларнинг аниқлашларича, оғир иш бажаргандан сўнг ҳам она сути камайиб кетар экан. Шунингдек оиладаги нотинчлик, тартибсиз овқатланиш, кетма-кет ҳомиладор бўлиш, турли-туман дориларни истеъмол қилиш ҳам ана шу ёмон оқибатга олиб келади.

Буларнинг олдини олиш чораларини бўлажак оналарнинг ёшлигидан бошлаш керак. Қизлар болалик давридан яхши парваришланиб, сурункали касалликлардан эҳтиёт қилинса, келгусида соғлом аёл бўлиб етишади. Соғлом аёлдан эса доимо соғлом бола туғилади.

Назира БАҲРОМОВА,
шифокор.

Диққат, янги фильм

МОЗИЙГА ҚАЙТИБ ИШ КЎРМОҚ...

— Сиз ўшами?!
— Ҳа, мен ўша...
— Кутилмаган...

Ҳа, Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар»и қайта суратга олинадиган бўлибди. Наҳотки?! Ажаб! Нечун!

Агар шундай бўлганида ҳам бағри хун, кўнгли доғлиғ, армон аждарига ютилган «Кўргувчиларнинг айтишига қараганда жуда кўркам йигит» — Отабекни, жамолидан назокату иффат уфурган, севиб, севилиш бахтига муяссар бўлган, оташ қарашлари дилни ўртовчи Кумушни ким ўйнайди? Муҳаббату рашк ўтида ёнган мажнуна Зайнабничи?

Хаёлдан кўтарилмаётган саволларга жавоб топиш мақсадида бўлажак фильмнинг режиссёр ёрдамчиси Ойбек Вейсалов билан учрашиш ниятида «Инсон» студиясига йўл олдик. Хоналардаги гавжумлик, баҳс-мунозаралар студияда ижодий бир муҳит ҳукм сураётганидан далолат бериб турарди. Кино ижодкорлар билан танишиш жараёнимда бир-иккита Кумушу Отабекка даъвогарлар синовга келишди. Киночилар олтин топган одамдек улар сари ошиқишди... Мен хона деворларига ўрнатилган қутилардаги суратларга разм солдим. Ана Отабекка, Кумушга, Зайнабга, Ўзбек ойимга, Ҳамидбойга берилган синовлар. Уларнинг нималаридир асар қаҳрамонларини эслатади. Шу пайт... Шу пайт хонага Отабек, йўғ-э, Ўлмас Алихўжаев кириб келди. «Отабек» қизиқиш (эҳтимол бироз қизғаниш ҳам бордир) билан даъвогар Отабекларга боқди. Бир-иккисида озгина иликлик борлигини тан олди, лекин булар Бек эмаслигига ишонч ҳосил қилгандан сўнг, Кумушини ахтарди. Актёр «Қизлар ниҳоятда гўзал... Лекин Кумушнинг гўзаллигини мен иффатга, мулойим боқишларга ўралган ёқимтойликда кўраман-да», деди.

Кейин Ойбек Вейсалович билан суҳбатимизни бошладик.

— Мозийга қайтиб иш кўрмоқ хайрли дейдилар. Адибнинг сўзини ўзига мезон қилиб «Ўткан кунлар»га қайтишнинг сабаб ва моҳияти нимада?

— Анчагина баҳсли мунозаралардан кейин бу ишга жазм этдик. «Ўткан кунлар»ни экранга қайта олиб чиқиш, унинг бутунлай ўзгача, ўн қисмли телевизион вариантини яратишдан мақсад Абдулла Қодирий романини, тарихимизнинг ўтган кунларини жонлантириш. Асарнинг экран имкониятларининг кенглигини ҳисобга олиб асосий мағзи, моҳиятини очиб бериш. Одатда мумтоз адабиётимиз, санъатимизга маълум вақтларда қайта-қайта мурожаат қилиш эҳтиёжи сезилади. Адибнинг романи ҳам ўша халқимиз ардоқлаган, суйган олтин меросдир.

— Ҳозир суратга олишнинг қайси босқичи билан машғулсизлар?

— Ҳар қандай фильм томошабин эътиборига ҳавола қилингунга қадар уч асосий босқични босиб ўтади. Ҳозир энг масъулиятталаб иш—биринчи қадамдамиз. Яъни суратга олишга тайёрланиб, қаҳрамонларнинг синовини ўтказяпмиз. Бу босқич экран асарининг қай даражада яратилишида салмоқли ўринлардан бирини тутади. Масалан, актёр театр саҳнасида сиймосини қайта-қайта гавдалантириб, шу билан қаҳрамон феъл-атвори, хатти-ҳаракатини такрорий ўйин жараёнида кульминацион нуқтага олиб чиқиш имкониятига эга бўлади. Кинода эса тасмага туширилган ҳолатни қайта бойитишнинг иложи йўқ. Демак, имконият фақат бир мартагина берилади.

— «Ўткан кунлар»нинг «харидорлари» кўп бўлганлигини эшитгандик...

— Тўғри, энди «Югурганники эмас, буюрганникида».

— «Ўтган кунлар»да кучли, иқтидорли артистларимиз мажмуи бор эди. Марям Ёқубова, Ҳамза Умаров, Ўлмас Алихўжаев, Гулчеҳра Жамилова. Яна шундай жамоа йиғиламикан?

— Ўринли савол. Режиссёр ўзига, сценарий асосида кино яратишга, қаҳрамонлар характерини очиб бера оладиган актёрлар топишга ишонч ҳосил қилсагина асарга даъвогарлик қилади деб ўйлайман.

— Ҳали ҳам асосий қаҳрамонлар йўқ. Ижодий жамоа ўз қобиғида эмасми? Айни кунгача Отабек, Кумуш ўзлари кириб келишини чамамда, кутаётгандексизлар.

— Қаҳрамонларимизни қидиряпмиз. Кинонинг мутахассислари, мухлислари ўз фикр-мулоҳазаларини бермоқдалар. Ҳозир бош қаҳрамонлар топилмагани уларга лойиқ кишилар йўқ ё биз изланишда бўлмаяпмиз дегани эмас.

— Йўлдош Аъзамовнинг Отабеги, Кумуши нима деяпти? Уларнинг муносабати қандай?

— Аввало ҳаммадан ҳам улардаги қизиқиш, талаб кучли бўлса керак. Ўзингиз мана бугун шу воқеанинг гувоҳи бўлдингиз.

— Ёдингизда бўлса «Ўтган кунлар» романида уста Олим ҳикояси бор... Йўлдош Аъзамовнинг фильмида эса бу ҳикоя йўқ. Назаримда ҳикоя ҳаёт ҳақиқатини баён қилиб, роман моҳиятини очгандек эди.

— Рихсивой Муҳаммаджоновнинг сценарийсида бу эпизодлар бор. Отабекнинг ҳам, Ҳамидбойнинг ҳам талқини ўзгача бўлади. Экран асари икки дил достонинигина эмас, балки ўткан кунларимиздан ҳикоя қилади.

Ҳозир ижодкорларга кимдир ақл ўргатади, кимдир кузатади, яна ким дўстона маслаҳат, далда беради. Олий мақсад эса битта: яхши, ўлмас дурдона экран асари яратилсин. Ҳар бир китобхоннинг ўз Отабеги, Кумуши бор. Кўпчиликнинг роман ўқиганида кўз ўнгида экрандаги Отабек, Кумуш гавдаланади. Асарнинг бу варианти шундай бўлсинки, унда Отабекнинг оташ қарашлари, Кумушнинг нозли боқишларигина эмас, ўтган кунларимиз, Отабеги, Кумуши, Қутидори, Ўзбек ойими бор халқимиз бўй кўрсатсин.

...Студия хонасида баҳс давом этар, бир сўз билан айтганда, ижодий жамоа ҳаяжонланар эди. Ҳа, дарвоқе бундай онларда ҳаяжонланмай бўладими?! Таъкидлаганимиздек, ҳар кимнинг ўз Отабеги, Кумуши бор. Экранга шундай қаҳрамонлар чиқмоғи керакки, уни ҳамма қабул қилсин, ҳамдард бўлсин, севсин, ардоқласин!..

Маҳлиё МИРСОАТОВА.

Маъданлар оламида

ЁҚУТНИНГ МЎЪЖИЗАКОР ХУСУСИЯТЛАРИ

Жавоҳирлар ўзига хос бир оҳанрабога эгадирларки, уларнинг ҳар қиррасидан тараладиган камалакнинг етти хил жилоси, ойна юзидек сайқали, нурларга кўз қисиб товланиши кишини гўё гўзал қиз ишвалари каби ўзига ром этади. Олмос, зумрад, марварид, лаъл, гавҳар, олтин, феруза, ақиқ, биллур, ложуврд, малахит, қаҳрабо, садаф каби қимматбаҳо тошлар жуда қадим замонлардан маълум бўлиб, улар тўғрисида афсоналар ҳам тўқилган. Лекин уларни қайта қирралаш, жило ва сайқал бериш каби ишлар анча кейинроқ ривож топган...

Қадимда табиий олмосни қайта қирралаш билан биринчи марта Шарқ мамлакатларида, асосан Ҳиндистонда шуғулланганликлари маълум. Эрамиздан етти минг йил илгари Хитойда зумраддан турли безаклар, ложуварддан меҳнат қуролларини ясашган.

Демак, одамзот ана шу бебаҳо мўъжизалар ҳақида кўпроқ билишга интилган, улар тўғрисидаги маълумотларни тўплаган, ривоятларни йиғган. Ана шундай изланишлар натижаси ўлароқ ўнлаб ўтмиш ёзма ёдгорликлари пайдо бўлган ва ҳозирги кунда улар биз учун энг қимматбаҳо ва қизиқарли манбалардан ҳисобланади. Шундай битикларда, тарихий асарларда ва халқ оғзаки ижодида чуқур ўрганилган ва тавсиф этилган инжулардан бири энг машҳур жавоҳир — ёқут тошидир.

Жавоҳиршунослар тили билан айтганда 1-даражали қимматбаҳо тошлар туркумига кирувчи ёқут жуда қадимдан, милоддан аввалги даврлардан бери истеъмолдаги маъданлардан ҳисобланади. Биринчи ёқут конлари бундан беш минг йилча бурун қадимий Бирмада вужудга келган. Ёқут конларида минглаб қуллар заҳмат чекиб, бебаҳо пушти ва қизил тошларни қазиб чиқазганлар. Ҳозирги пайтда ҳам энг катта ёқут конлари Бирмада ҳамда унга яқин бўлган Шри Ланка, Таиланд каби мамлакатларда ишлаб турибди.

Ёқут ҳақидаги маълумотлар қатор кўҳна асарларда, хусусан, Абу Райҳон Берунийнинг «Китоб ул-Жавоҳир фи Маърифат ал-Жавоҳир» («Минералогия»), Ҳожа Носируддин Тусийнинг «Жавоҳирнома», Мавлон Орифиддиннинг «Гўй чавгон», Зайниддин Восифийнинг «Бадоеъ улвақоe» каби асарларида қаламга олинган.

Ўша замонлардаёқ ёқутнинг ноёб хусусияти ҳақида одамлар орасида турли ривоятлар юрган. Бу ривоятларнинг ростгўйилигини эса Беруний, Абу Али ибн Сино, Улуғбек каби алломаларнинг асарлари исботлаб берган.

Масалан, айтишларича, ёқут ташналикни даф этади ва қувватни кўпайтиради. Ибн Сино ҳам шу фикрни тасдиқлайди. Ёқут тошини ёнида олиб юрган одам чўлда бўлса ҳам ташна бўлмайди. Кучига куч қўшилиб, ҳар қанча оғир меҳнат қилса ҳам чарчамайди. «Жавоҳирнома» да ёзилишича, тили қизиб кетган одам оғзига ёқут тошини солса, дарров музлатади. Агар ёқутни киссасига солиб юрса, ёки ёқут кўзли узук тақса икки юзи қип-қизариб кетади. Ҳатто ёқутни кукун ҳолига келтириб, маъжун меваси билан қўшиб оз миқдорда истеъмол қилинса, қонни тоза, кучни зиёда қилар экан. «Бадоъе улвақоe» да ёзилишича, Абу Саъид Мирзо исмли темурий подшоҳ ҳам ёқутни ана шундай қилиб истеъмол қилар экан.

Абу Райҳон Беруний билан содир бўлган бир воқеа ҳикояти эса ёқутнинг яна бир ғаройиб хусусиятини очиб беради. Машҳур халифа Ҳорун ар-Рашиднинг тенгсиз бебаҳо бир ёқути бўлган экан. Кунлардан бирида ўша ёқут ўғирланибди. Халифа ғазаб ўтида ёниб, саройида ҳозир бўлган барча аъёнларига зулм ўтказа бошлабди. Шунда Ҳорун ар-Рашид хизматида бўлган Беруний ёқутни топиб беражагини билдирибди ва халифанинг итини келтиришни илтимос қилибди. Халифанинг баҳайбат бир ити бўлиб, катталиги ва даҳшатлилиги билан донг таратган экан. Олим мазкур итни маҳкам занжирлатиб, навкарларга ушлаттириб қўйибди-да, саройнинг барча амалдорларини шу ит олдидан ўтишларини сўрабди.

Ҳар бир амалдор ўтганида ит уларга ташланаман деб талпинаверибди. Лекин битта аъён ўтаётганида ит тинчиб думини қисиб ерга ётиб олибди. Беруний дарҳол шу аъённи тинтиш кераклигини айтибди. Бояги аъённинг қўйнидан йўқолган бебаҳо жавоҳир топилибди. Демак, ёқутни ёнида олиб юрган одамни ит қопмаслиги ҳам аён бўлди. Шунингдек, ёқутнинг яна бир улуғ хусусияти ҳам борки, у заҳарланишнинг олдини олади. Носириддин Тусийнинг ёзишича таом ёки шаробга заҳар қўшилганини аниқлаш учун уларга ёқут тошини ташлаш керак экан. Шунда заҳар шаробнинг ёки таомнинг юзига қалқиб чиқаркан.

Ёқут тошнинг инсон вужудига куч ва қувват бахш этиши тўғрисидаги қизиқ бир маълумот улуғ фалакшунос Султон Улуғбек билан боғлиқдир. Ривоят қилинишича, Улуғбек Мирзо Самарқанд атрофидаги улкан ариқ қазилишини назорат қилиб юрганида бир мўйсафид ишчининг меҳнатини кўриб, ҳайратда қолади. Чол ниҳоятда кекса ва кўринишидан камқувватлигига қарамай, чуқурдан катта-катта бўлак лойларни олиб юқорига — бир неча метр узоқликка бемалол отар ва ҳар гал заррача қийинчиликсиз, кучанишсиз, эгилиб-турар эди. Подшоҳ ва унинг ҳамроҳлари бундан лол қоладилар. Улуғбек, бунда бир сир бўлса керак, деб ўйлайди ҳамда чолни чақиртиради. Қария келгач, Мирзонинг буйруғи билан уни ечинтириб кўрадилар. Шунда унинг белбоғи орасидан беш дона қип-қизил ёқут тошчалар чиқади. Улуғбек ишчига дейдики: «Сиз қўрқманг, бу молингизга зарра таъма қилмаймиз. Балки унинг ёнига тилло қўшиб берамиз. Фақат ҳозир менинг айтганимни қилинг: шу тошларни менда қолдириб, ўзингиз ишингизни давом эттириб кўринг».

Чол дарҳол иш жойига қайтиб, кетмонини олади. Бироқ, қанча уринмасин, бир кетмон лойни ҳам ирғита олмайди. Ҳар отган лойи чуқурдан чиқмай, ўз устига тўкилиб тушаверади. Шундан сўнг подшоҳ бояги ёқутларни чолнинг белбоғига тугдириб қўйди. Чол яна барчани ҳайратга солиб, забардаст кишилардай, ботмон-ботмон лойни боши узра ўйнатиб, чуқурдан узоққа ота бошлайди. Шундай қилиб, олим Улуғбек жавоҳирлар орасида ёқутнинг улкан қувватбахш кучи ҳақида эътироф этган экан.

Ёқутнинг фақатгина жисмоний куч эмас, балки ақлий қувватнинг ҳам манбаи эканлигига яна бир тарихий маълумот гувоҳлик беради. Машҳур форсийзабон шоирлардан Мавлон Орифиддин ўзининг тарбиявий аҳамияти катта бўлган «Гўй чавгон» шеърий асарини яратаётган чоғда унинг киссасида ҳамиша ёқут парчаси бўлган экан. Шоир ҳар гал шеър ёзиш олдидан ёқутни қўлига олиб томоша қилар, шундан сўнг бетакрор мисраларни ижод этар экан.

Кунлардан бир куни Мавлон Орифиддин ижод қилиш учун уйидан узоқроқ боғга кетади ва ёқутини уйда қолдиради. У боғда анча-мунча байтлар ёзиб, уйга қайтади. Ўша куни шоирнинг уйида мушоира ўтказилиб, таниқли ва билимдон шеършунос адабиётчилар ҳам тўпланадилар. Улар мавлононинг шу бугунги шеърларини ўқиб ҳайрон қоладилар ва «Ёки бунгача ёзган шеърларингиз сизники эмас, ё бўлмаса бу шеърлар сизники эмас», дейдилар. Чунки ёқут тошини томоша қилмасдан ёзган шеърлари мавлононинг энг омадсиз мисралари эди. Демак, ушбу бебаҳо жавоҳирнинг яна бир мўъжизаси тафаккур ва илҳом кўзгуларини ҳам равшанлаштиришдан иборат экан.

Айтишларича, ёқутнинг яна бир мўъжизакор ва фойдали хусусияти бор. Бу тош ёруғликка ниҳоятда сезгир бўлиб, узоқда милтиллаган бир дона чўғ ҳам унинг қирраларида ўз аксини топар экан. Агар киши чиқиб бўлмас қоронғу ғорда адашиб қолсаю атроф зим-зиё бўлса ҳам ёқут тошини қўлида айлантирса, инсон кўзи илғамайдиган узоқликда нуқтадай бўлиб кўринган тешик ёруғлиги тошда зоҳир бўлиб, нажот йўлини кўрсатар экан. Машҳур «Минг бир кеча» китобининг аксар қаҳрамонлари ер ости йўлларидан чиқиш жойини ёқут кўзли узук ёрдамида топганликлари маълум.

Мўъжизакор жавоҳирнинг инсон учун беқиёс улкан фойдаси ва ёрдами унинг ноёблиги ва қимматлигининг бежизмас эканидан далолат беради. Қадим замонлардан бери инсоният жавоҳирлар орасидан ёқут тошни ортиқроқ хуш кўради ва юқори баҳолайди. Европа қироллари ўрта асрлардаёқ Ҳиндистон, Эрон, Бадахшон, Бухоро ёқутларини Шарқ савдогарларидан катта пул эвазига сотиб олганлар. Барча шарқий ҳукмдорларнинг тожларида гавҳар билан ёқут доимо нур таратиб турган. Аёлларимизнинг безаклари ҳам ҳамиша ёқут тоши иштирокида яратилади. Ёқут кўзли узук ва зираклар ўзбек аёлларининг ҳуснига ҳусн, жозибасига жозиба қўшиб туради. Бинобарин, аёллар ҳуснини ошириш ҳам ёқутнинг мўъжизакор хислатларидан бири бўлса, ажаб эмас.

Хайрулло НУРИДДИНОВ.

Дил тубидан

ДУНЁДА ЭНГ АЗИЗ

Она... Ҳар бир инсон учун -каттами ёки кичикми, ёшми -қарими, она — дунёда энг азиз инсон. Оналик меҳри, илиқ, эркаловчи, тинимсиз меҳнати, сабр-тоқат, ташвишлари ҳаётимизнинг биринчи кунидан бошлаб бизни қамраб олади. Мана, нажотсиз вужуд, она тўйингач оҳиста ширин уйқуга кетади. Мана, онанинг ғамхўр овозига жавобан гўдакнинг биринчи табассуми. Мана, она ёрдамида гўдак ўзининг дастлабки қадамини қўйди ва биринчи сўзи — «ОНА» бўлди.

Она — фарзандларига бўлган муҳаббати олижаноб, беғараз, ўзининг донолиги, меҳрининг чексизлигига кўра ягона ва тенги йўқ инсон. Она ўз фарзандини қалби, қони-жони билан, ўзининг бутун вужуди билан севади: унинг муҳаббати табиийдир... Фарзанд — онанинг пушти-камари, қони ва жони; уни она қийналиб ёруғ дунёга келтиради, уни янада кўпроқ севади; она унинг хунукликларини гўзаллик каби севади; унинг маъносиз кулгиларида сал бўлмаса она оқилона нутқни кўради ва у билан суҳбатга тайёр туради; унинг боши устида тунларни бедор ўтказиш онага малол келмайди ва у - бечора она — фарзандини ҳамма вақт хунук бўлса ҳам, гўзал бўлса ҳам, ақлли бўлса ҳам, аҳмоқ бўлса ҳам, ёмон бўлса ҳам, яхши бўлса ҳам, ҳимматли бўлса ҳам, ҳимматсиз бўлса ҳам, машҳур бўлса ҳам, номашҳур бўлса ҳам, севади...

Она муҳаббатидан муқаддасроқ ва беғаразроқ нарса йўқ: Онанинг нозиклигидан куч, фаросатидан донишмандлик, ишончидан қувват пайдо бўлади. Унга ҳеч қандай иш ҳақи, ҳеч қандай мукофот бермасанг ҳам, барибир у ўзини фарзандларига бахш этади. Бироқ она улардан акс садосини бутун вужуди билан кутади. Миннатдорчилик тарзида эмас, балки ўз муҳаббатининг меваси сифатида, бетиним ҳаракатларининг натижаси сифатида кутади. Буни фарзандлар эшитадими? Онанинг зориқиб кутишига қандай жавоб беради?

Кўпгина болаларни тезроқ улғайиш қизиқтиради, аммо битта чўққи борки, буни улар ҳаётининг биринчи йилларидаёқ эгалламоғи лозим. Бу инсоннинг биринчи ахлоқ чўққиси — онага ҳурмат. Ҳар бир киши ўз онасини севади, бироқ ҳамма ҳам онани авайлаб, қадрлайвермайди. Онани ҳурмат қилмоқ лозим, бу ҳурмат - онанинг муҳаббатига жавоб, унинг меҳнати учун миннатдорчилигидир. Инсоннинг руҳий маданиятини вужудга келтирадиган жуда кўп фазилатларнинг куртаги худди шу ерда.

Малика РАҲМОНОВА,
педагогика фанлари номзоди.

Дилбар қизлар табассуми.

Рашид Галиев олган сурат.

Спорт

«ОЛТИН АЙИҚ» ЧОРЛАМОҚДА

Алпомишсифат йигитлар ва Ойбарчиндек қизлар билан Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия институти жамоасини лол қолдириш қийин. Аммо бу ерда армреслинг бўйича ўтказилган мусобақа ҳаммада катта қизиқиш уйғотди.

Бунинг сабабларидан бири шундаки, қўл кураши, яъни армреслинг — оммавийлашиб, ривожланаётган спорт турларидан бири ҳисобланади. Мусобақада куч синашган спортчиларнинг кўпчилиги аввалроқ курашчи ва оғир атлетикачилар сифатида майдонларда ном қозонгандилар.

Даставвал мусобақа қатнашчилари бир қур куч синашиб, пойтахт биринчилигининг ғолиблари аниқланди. Қизлар ўртасидаги баҳсларда О. Телушкина (60 килограмм), Н. Старуженко (70 килограмм)лар пешқадам бўлдилар. Эркаклар ўртасидаги курашда эса З. Очилов (70 килограмм), М. Васин (90 килограмм) ва С. Трувицин (90 килограммдан юқори)лар энг кучли «учлик» сафидан жой олдилар. Чилонзор туманининг «Паҳлавон» клуби (раҳбари — К. Паноҳов) умумжамоа ҳисобида биринчиликни олиб, Мирзо Улуғбек ва Акмал Икромов туманларининг полвонлари эса кейинги ўринлардан жой олдилар.

Республика турнири дастурининг иккинчи қисмига кўра, Ўзбекистон армреслинг федерацияси (президенти С. Жонназаров) таъсис этган совринлар учун беллашувлар бўлди.

Спортчилар халқаро қоидаларга кўра тегишли вазн тоифаларида, ўнг ва чап қўллари билан ҳам куч синашдилар. Ушбу баҳсларда ҳам қизлар ўртасида О. Телушкина (60 килограмм) ва Н. Староженко (66 килограммдан юқори)лар, йигитлар ўтасида эса А. Муҳамедовга (ўнг қўлда 90 килограмм ва чап қўлда 70 килограммдан юқори вазнларда кураш олиб борди) тенг келадиган рақиблар топилмади. Шунингдек ушбу мусобақада В. Очилов (70 килограмм), З. Очилов (80 килограмм), С. Трубицин (90 килограмм), В. Лим (70 килограмм), З. Акисов, А. Қулматов (55 килограмм), С. Тўраев (60 килограмм)лар ҳам муваффақиятли қатнашиб, совриндорлар қаторидан ўрин оладилар.

Мусобақа ниҳоясида армреслинг федерацияси президенти С. Жоннназаровга бир неча савол билан мурожаат этдик:

— Собирбой Жиянбоевич, бугунги кунда федерациянинг олдида қандай вазифалар турибди?

— Армреслинг спорти тобора ривожланиб, оммавийлашиб бормоқда. Айни вақтда йирик халқаро мусобақаларда ҳам дадил беллаша оладиган умидли спортчиларни саралашга эътиборни қаратмоқдамиз. Яқинда пойтахтда Осиё чемпионатини ўтказиш режамиз бор. Бунинг учун зарур тайёргарликларни кўриб, Жаҳон армреслинг федерациясининг президенти Бариджа Бар билан келишиб қўйдик. Яқин кунларда мусобақани ўтказишнинг аниқ муддатини белгилаймиз. Ушбу нуфузли чемпионат ҳам республикамиздан етук спортчиларимизни кашф этишга ёрдам беради, деб ўйлайман.

— Федерациянинг келгусидаги режалари қандай?

— Осиё чемпионатида муваффақиятли қатнашган полвонлар билан мунтазам машғулотларни йўлга қўймоқчимиз. Мақсад — яқинда Москвада ўтказиладиган «Олтин айиқ» халқаро турнирига пухта ҳозирлик кўриш. Хуллас, режалар улкан, ҳаракатларимиз ҳам чакки эмас.

Ҳалима ОТАМИРЗАЕВА

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Савдо шохобчалари орқали чакана савдо билан шуғулланувчи юридик ва жисмоний шахслар

ДИҚҚАТИГА!

Савдо қилиш ҳуқуқи учун рухсат гувоҳномаларини ва вино-арақ маҳсулотлари билан савдо қилиш ҳуқуқи учун гувоҳномаларни бериш тартибини такомиллаштириш мақсадида Тошкент шаҳар Ҳокимининг 1996 йил 18 апрелдаги 114-сонли қарори билан мазкур рухсат гувоҳномаларини ва бошқа рухсатномаларни савдо шохобчаси жойлашган туман ҳокимликлари томонидан берилиши белгилаб қўйилди.

КОРХОНАЛАРНИ РЎЙХАТГА ВА САВДО ТАРМОҚЛАРИНИ ҲИСОБГА ОЛИШ БОШҚАРМАСИ ТОМОНИДАН ИЛГАРИ БЕРИЛГАН РУХСАТ ГУВОҲНОМАЛАРИ ВА РУХСАТНОМАЛАР ҲАҚИҚИЙ ҲИСОБЛАНАДИ ВА БИР ОЙ МУДДАТ МОБАЙНИДА ЯНГИ БЛАНКАЛАРГА ҚАЙТА РАСМИЙЛАШТИРИЛАДИ.

Шу муносабат билан Сиз, савдо шохобчангиз жойлашган тумандаги корхоналарни рўйхатга ва савдо тармоқларини ҳисобга олиш бўлимларига 1996 йилнинг 18 майига қадар мурожаат қилиб савдо қилиш ҳуқуқи учун рухсат гувоҳномалари ва вино-арақ маҳсулотлари билан савдо қилиш ҳуқуқи учун рухсатномаларнинг асл нусхасини топшириб, янги бланкаларга қайта расмийлаштиришингиз зарур.

Шу билан бирга Сизга шуни маълум қиламизки 1996 йил 18 апрелдан бошлаб савдо ҳуқуқи учун маҳаллий йиғим ва вино-арақ маҳсулотлари билан савдо қилиш ҳуқуқи учун рухсат йиғими савдо шохобчалари жойлашган туман бюджетига тўланади. МАЪЛУМОТЛАРНИ ҚУЙИДАГИ ТЕЛЕФОНЛАР ОРҚАЛИ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН:

АКМАЛ ИКРОМОВ тумани — 74-28-69.
БЕКТЕМИР тумани — 90-02-21.
МИРОБОД тумани — 33-13-47.
МИРЗО УЛУҒБЕК тумани — 67-36-82
СОБИР РАҲИМОВ тумани — 48-39-10.
СИРҒАЛИ тумани — 58-36-33.
ҲАМЗА тумани — 91-15-41.
ЧИЛОНЗОР тумани — 76-26-86.
ШАЙХОНТОҲУР тумани — 41-23-06.
ЮНУСОБОД тумани — 35-05-71.
ЯККАСАРОЙ тумани — 55-80-45.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМИЯТИНИНГ КОРХОНАЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ ВА САВДОГА РУХСАТ БЕРИШ БОШҚАРМАСИ.

33-АТС АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
27 апрелдан 7 июнгача
33-АТС АБОНЕНТЛАРИНИ ЯНГИ ЭЛЕКТРОН СТАНЦИЯГА ЎТКАЗИШ ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИЛИШИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Янги электрон станцияга ўтказиш босқичма-босқич амалга оширилади ва абонентнинг ўз номери сақлаб қолинади.

МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
36-11-99, 36-12-99, 33-12-12, 33-35-53.

Агар абонент янги АТСга ўтказилган бўлса, у 33-00-99, 33-17-99 рақамли телефонларни терганда автомат жавоб берувчи товушини эшитади.

Сизнинг диққатингизга юқорида кўрсатилган муддат давомида бошқа абонентга қўнғироқ қилиш ёки Сизнинг телефонингизга тушиш, шаҳарлараро алоқа қийинлашишини эслатиб ўтамиз.

Шунингдек, эски 33-АТС абонентлари, янги электрон 33-АТСга ўтказилган абонентларга телефон қила олмайдилар.

Янги АТСга ўтказиш даврида сўзлашув учун вақтбай ҳақ тўланмайди.

33-АТС абонентларидан сўзлашув учун вақтбай пул олиш қачондан бошланиши тўғрисида қўшимча хабар берамиз.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

АГАР

СИЗДА ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН ҲАҚ ТЎЛАШДАГИ ИМТИЁЗИНГИЗ

1995 йилнинг 1 декабридан илгари расмийлаштирилган бўлса,

СИЗ БУ ИМТИЁЗИНГИЗНИ ҚАЙТА РЎЙХАТДАН ЎТКАЗИШИНГИЗ ЗАРУР.

БУНИНГ УЧУН ҚУЙИДАГИЛАР БЎЛИШИ ШАРТ:

— яшаш жойингиз кўрсатилган шахсий паспортингиз ёки уй дафтарчаси;
— имтиёзли тўлов ҳуқуқини берадиган ҳужжат;
— электр энергияси учун энг охирги тўлов қоғози билан биргаликда мижоз дафтарчаси.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАСИ МАНЗИЛИ: А. Тўқай кўчаси, 101-уй.

СИРҒАЛИ ТУМАНИ АҲОЛИСИ УЧУН — «Спутник» даҳаси, 6-мавзе, 9-уй.

ҲАМЗА ТУМАНИ АҲОЛИСИ УЧУН — Фигельская кўчаси, 3-уй.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ЭЛЕКТР ТАРМОҚЛАРИ КОРХОНАСИ.

«Тошкентсут» ҳиссадорлик жамоаси 2-ишлаб чиқариш бошлиғи Д. К. Жалиловга отаси
Камол ЖАЛИЛОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти жамоаси уйғур филологияси кафедрасининг мудири, доцент
Исроил РЎЗБОҚИЕВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Жиноятчиликни жиловлаш йўлида

ШАХСИЙ ТАРКИБ БИЛАН МУЛОҚОТ

Шахсий таркиб билан мулоқотлар Ички ишлар вазирлиги идораларида биринчи марта ўтказилаётгани йўқ. Тартиб посбонлари ва раҳбар ходимлар учун фойдали бундай учрашувлар анчадан бери ўтказилиб келинаётганлиги учун ўз самарасини бермоқда. Зеро, жиноятчиликнинг ҳар қандай кўринишига қарши кескин кураш олиб бориш, жамоат тартибини сақлашда шахсий таркибнинг қандай руҳда тарбияланганлиги жуда муҳим роль ўйнайди.

Бунинг учун шахсий таркиб орасида тарбиявий ишларни олиб бориш, уларни Ватанга, халққа, касбига садоқат руҳида тарбиялаш зарур. Тошкент шаҳар ИИББси соқчилик, посбонлик хизматида шахсий таркиб билан ишлаш хизмати ташаббуси билан тартиб-интизом ва ҳозирги кун масалалари бўйича шахсий таркиб билан учрашув бўлиб ўтди. Унда ИИВ шахсий таркиб билан ишлаш хизмати бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги Ў. Жўраев, ИИВ шахсий таркиб хавфсизлигини таъминлаш бўлими бошлиғи, ички хизмат полковниги Я. Тимошенко, Тошкент шаҳар ИИББ бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги А. Когайлар сўзга чиқиб шахсий таркибнинг кейинги пайтдаги ишларига баҳо беришиб, айрим бўлим ва бошқармаларда бу масалада йўл қўйилган хатоларни тузатиш чораларини айтиб ўтишди.

— Шахсий таркиб орасида тартиб-интизом, қонунчиликни бузиш ҳолларининг учраб туриши ҳар биримиз учун ташвишлидир, — деб таъкидлади ўз сўзида ИИВ ШТБИХ бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги Ў. Жўраев. Бундай ходимлар мустақил Республикамиз милицияси шаънига доғ бўлиб тушишмоқда. Ҳар хил йўллар билан ички ишлар идораларига кириб қолган бундай кишиларга орамизда ўрин бўлмаслиги керак.

Учрашув қатнашганларда катта таассурот қолдирди. Шундай учрашувлардан бири ИИВ раҳбар ходимлари билан Тошкент шаҳар ДАНБ шахсий таркиби билан ҳам бўлиб ўтди.

Мирвали САЪДУЛЛАЕВ.

Ножўя иш — келтирар ташвиш

ҚОТИЛ МЕЗБОН

Юнусобод туманидаги уйлардан бирида меҳмондорчилик авжига чиқди. Тўкин дастурхон атрофига йиғилганлар ул-булдан тановул қилишиб ичкилик ичишиб ўтиришди. Ҳаммаси кўнгилдагидек ўтаётганди. Бироқ «Ўзбекқурилиш» корхонасида ишловчи А.Никитанинг ҳаддан ташқари кўп спиртли ичимлик ичиб мезбоннинг шаънига мос келмайдиган гапларни айтаётгани зиёфатнинг файзини буза бошлади. Мезбон нафақахўр Т.Дмитрий барисини ичига ютди, ҳар ҳолда меҳмон-да кайфи ошиб қолган, бир нарса дейиш ноқулай. Охири сан-манга бориб қолишди. Мезбоннинг асаблари чидамади, Никитанинг кўкрагига стол устидаги пичоқни урди. Пичоқ зарбидан у кўп қон йўқотиб оламдан ўтди. Мана, кўп спиртли ичимлик ичишнинг оқибати. Яхши бошланган меҳмондорчилик фожиа билан тугади. Бир киши оламдан ўтди. Яна бири қамоққа кетадиган бўлди.

КАРТОШКА САВДОСИ ПИШМАДИ

Ҳеч қаерда ишламайдиган Тошкент туманилик В.Нодирбек ҳам анчадан бери фирибгарлик билан шуғулланиб келар экан. У Самарқанд вилоятилик деҳқон Умаровнинг 120 килограмм картошкасини савдолашиб олади. Бироқ деҳқонга пулни беришга келганда эски касби—товламачилик қилишга ўтди. Лекин ички ишлар ходимлари аралашувидан кейин фирибгар ушланиб деҳқонга картошкаси олиб берилди. Бу кимса олдин ҳам вилоятлардан келган деҳқонларнинг молини олиб, олмадим дея тўнини тескари кийиб ёлғон гапириб қасам ичишдан ҳам тоймаганлиги маълум бўлди.

ГИЁВАНД ҚЎЛГА ТУШДИ

«Марказ-15» мавзесида гиёвандлик моддасини истеъмол қилувчи, ҳеч қаерда ишламайдиган С.Ким ушланди. Ички ишлар ходимлари шубҳали туюлган бу кимсанинг чўнтагидан 100 грамм қора дори гиёвандлик моддасини топишди. Энди гиёванд йигит терговда жавоб беради.

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, АВТОМАШИНА!

Тошкент халқа йўлининг Фарғона йўли кўчасига туташадиган жойида кўнгилсиз йўл-транспорт ҳодисаси рўй берди. «ГАЗ-31029» русумли енгил автомашина ҳайдовчиси йўл чеккасида турган «КамАЗ-5320» русумли оғир юк машинасига бориб урилади. Қаттиқ шикастланиш натижасида енгил машина ҳайдовчиси ва унинг ёнида ўтирган йўловчи ҳодиса содир бўлган жойдаёқ оламдан ўтишди. Орқа ўриндиқда ўтирган иккита йўловчи эса турли даражадаги тан жароҳатлари билан тиббий ёрдам кўрсатиш учун касалхонага ётқизилди.

ДЎКОНДАГИ ТЎППОНЧА

Сергели тумани ички ишлар бўлими ходимлари кейинги пайтда жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши кураш борасида бир қатор муваффақиятларга эришиб келишмоқда. Ўтган йили бўлим ходимларининг саъй-ҳаракатлари натижасида бир қанча жиноятчилар ушланиб одил суд ҳукмига кўра жиноий жазога тортилдилар.

Туман ИИБ ходимлари яқинда яна бир жиноятни очишди. Тумандаги «Лада» дўконидан тўппонча чиқди. Тўппонча ўзўзидан бу ерга келиб қолмаганди. Шаҳримиздаги кичик корхоналардан бирида ишловчи Г.Константин шу дўкон сотувчиси Х.Фарҳодга вақтинча сақлаб туриш учун тўппонча ва 10 дона ўқни бериб қўяди. Кейинчалик уни сотиб пулни «арра» қилишмоқчи эди. Бироқ ички ишлар ходимлари бунга йўл қўйишмади. Тўппонча ва унинг ўқлари дўкон омборхонасига яширилган жойдан олиниб, жиноятчилар тегишли жазога тортилиши учун судга берилди.

Мирза АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар Ички ишлар бош бошқармаси матбуот хизмати ходими

Бош муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис:
ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз:
700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар:
хатлар — 33-29-70;
эълонлар:
33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0188. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 6.193 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6.